

L L O F F I O N P R Y D Y D D I A E T H

S E F,

Ynghylch chwech a deugain o
Ganuau duwiol,

O W A I T H

Mr *R E E S P R I C H A R D*,

Gynt Ficer *L L A N Y M D D Y F R I*,

W E D I

Eu casglu ynghyd, yn ddiweddar, allan
o'i Baprau ef ei hun; (sef, y cyfryw
na phrintiwyd erioed o'r blaen) a'u
gosod mewn Trefn, a'u diwygio:

Mor fuddiol i adeiladu,

Ac mor deilwng i'w printio ag unrhyw Ran o
waith yr Awdwr parchedig.

J O A N vi. 12.

Cesglu y briwfwyd gweddill, fel na choller dim.

Argraphwyd yn *L L U N D A I N*, gan *J O A N*
O L F I R, ym *Martholomey Clôs*, ger llaw
Smithffild Gorllewinol.

M.DCC.LVIII.

Y

CYSSEGRIAD. L

HEDA'N ebrwydd fel yr Eryr,
Dros holl Gymru, (fychan Lyfyr,) R Y
Cais gan bob cwmpeini graddol,
Yfed beunydd ddracht o'th phiol.

Duw a wnel i bawb i'w hyfed,
Ac na wnelo iddunt Niwed,
Ond eu tarfu oddiwrth Bechod,
I ofni Duw a'i garu'n wastod.

C

D. LLOFFION

yfyr,) RYDYDDIAETH

Y

C Y M R Y.

M 74 323

ART 65

Egwy

ABC

Aa b c

ABC

A a b

Yr h

ab eb
ac ec
achech
ad ed
add ed
af of
aff eff
ag eg
angen
al el
all ell
am em
an en
ap ep
apher
ar er
ases
at et
ath

*Egwyddor i'r Anllythyrennog i ddysgu dar-
llain.*

A B C Ch D Dd E F Ff G Ng H I L L I M N O
P Ph R S T Th U W Y.

A a b c ch d dd e f ff g ng h i l l m n o p ph r
s t th u w y.

A B C Ch D Dd E F Ff G Ng H I L L I M N O
P Ph R S T Th U W T.

A a b c ch d dd e f ff g ng h i l l m n o p ph r
s t th u w y.

Y Llafariaid, neu'r Bogeiliaid.

a e i o u w y.

Yr holl Lythyrennau eraill a elw'r Cydfeiniaid.

ab eb ib ob ub wb yb	ba be bi bo bu bw by
ac ec ic oc uc wc yc	ca ce ci co cu ew cy
achech ich och uch wch ych	cha che chi cho chu chw chy
ad ed id od ud wd yd	da de di do du dw dy
add edd idd odd udd wdd ydd	dda dde ddi ddo ddu ddw ddy
af of if of uf wf yf	fa fe fi fo fu fw fy
aff eff iff off uff wff yff	ffa ffe ffi ffo ffu ffw ffy
ag eg ig og ug wg yg	ga ge gi go gu gw gy
angenging ongunwng yng	ha he hi ho hu hw hy
al el il ol ul wl yl	la le li lo lu lw ly
all ell ill oll ull wll yll	lla lle lli llo llw lly
am em im om um wm ym	ma me mi mo mu mw my
an en in on un wn yn	na ne ni no nu nw ny
ap ep ip op up wp yp	pa pe pi po pu pw py
aph eph iph oph uph wph yph	pha phe phi pho phw phy
ar er ir or ur wr yr	ra re ri ro ru rw ry
as es is os us ws ys	sa se si so su sw sy
at et it ot ut wt yt	ta te ti to tu tw ty
ath eth ich oth uth wth yth	tha the thi tho thu thw thy

A
Am
Am
Am
Duw
Gofa
Gor
Gor
Gor
Rha
Crist
Neb
Serch
Yn e
Cyfa
Am
Am
Cyng
Anne
Cyff
Am

T A B L.

Tu Dalen

A M Hollbrefennoldeb Duw	1
Am Hollalluogrwydd Duw	2
Am Gyfiawnder Duw	5
Am Drugaredd Duw	7
Am Ragluniaeth Duw	10
Duw sy'n trefnu pob peth	12
Gofal Duw am y Criftnogion	13
Goruchafiaeth Crist dros Satan	14
Goruchafiaeth Crist dros Angau	15
Rhan o'r chweched ben. o'r dadguddiad	16
Crist fydd oll yn oll	17
Neb ond Crist	20
Serch at Grist	20
Yn erbyn Haeddedigaeth	22
Cyfiawnder Dŷn	23
Am Bechod gwreiddiol	24
Am Ewyllys rhydd	25
Cyngor i edifarhau'n glau	27
Annogaeth i edifarhau	29
Cyffes Pechadur	32
Am wafanaethu ac adnabod Duw	34
A 4	Am

Am Ffydd	36
Beth yw bod yn Grifftion	37
Mal. i. 6.	40
Am gadw'r Sabboth	40
Cyfngder y Ffordd i Fwyd.	42
Yn erbyn cwmpo oddiwrth Ras	46
Gweddi ganol Dydd	47
Dyledswydd Rhieni	48
Dyledswydd Penteulu	50
Dyledswydd Barnwr	51
Cyngor cyn bwyta ac yfed	57
Yn erbyn Balchder	58
Y Cybydd	58
Diwedd Cyfoeth anghyfiawn	59
Y Tlawd a'r Goludog mewn Byd arall	60
Yn erbyn Confurwyr	63
Am Ddioddefgarwch mewn Cystudd	69
Diben Cystuddiau	70
Gweddi'r Cystuddiedig	74
Diolch am Ymwared	76
Gweddi Gwraig wrth Esgor	78
Diolch am Waredigaeth	79
Am Angau	80
Anficrwydd Bywyd	82
Gwahoddiad i foli Crist	83

L L O F F I O N

P R Y D Y D D I A E T H

Y

C Y M R Y.

Am Hollbresennoldeb Duw.

* * * * * A E Duw'r gallu yn anfeidrol,
 * M * Mae e' 'mhob man yn bresennol:
 * * * * * Nid oes cornel bach yn unlle,
 * * * * * Na bo Duw yn llanw'i gelle.

Mae'n llanw'r nef, mae'n llanw'r ddaear,
 Ac uffern gau a'i dwfwn garchar,
 Dyfnderau'r môr, wybrennau'r awyr,
 A'r anialwch maith difesur.

Mae'n y nesoedd mewn gogoniant,
 Mae ar y ddar mewn gras a llwyddiant:
 Mae yn y pwll, yn lladd yn llym,
 Ymhob lle oll, mae fe'n ei rym.

Dos i eitha'r môr a'r ddaear,
 Dos i'r nef, neu'r pwll anhygar:

B

Nid

Fe w
A'r
O bo
Mew

Mae'
Yngt
Mae'
Droi

F'all
F'all
F'all
F'all

F'all
F'all
F'all
F'all

Fe all
Fe all
Fe all
Fe all

F'all I
F'all I
Fe all
New'n

Fe wna
A'r tân
A'r dd
A'r mô

Fe dro
Fe dro

Fe dro
Fe dro

A'i Air fe wna beth bynna fynno,
Y byd i gyd ni all mo'i rwyfiro.

Fe wnaeth y nef, a'r ddaer, a'r môr,
A'r maint fydd ynddunt oll o fôr,
O beth heb ddim, â'i Air yn unig,
Mewn chwe die mor drefniedig.

Mae'n cadw'r byd a'r maint fydd ynddo,
Ynghalon Awyr las heb gwympo:
Mae'n peri'r haul a'r holl Ffurfafen,
Droi fel rhod o ddautu'r ddaeren.

F'all bwyfo'r mynydd mawr mewn tafâu,
F'all ddala'r môr mewn un o'i ddyrnau,
F'all rifo'r fer, f'all stopio'r gwynt,
F'all stayo'r haul pan retto'i hynt.

F'all ffrwyno'r môr, f'all ddofi 'donnau,
F'all ddala'r morfil mawr wrth fachau;
F'all beri i'r nef a'r ddaear gyffro;
F'all Duw wneuthur 'rhyn a tynno.

Fe all ein cospi am ein beiau,
Fe all ein helpu yn ein rheidiau:
Fe all ein lladd, fe all ein cadw,
Fe all ein codi gwedi marw.

F'all Duw'n troi i'r priddyn dichwaith,
F'all Duw'n codi o'r pridd eichwaith:
Fe all roi'r nef, os gwnawn ei 'wllys,
Neu'n troi i'r tân am fyw'n gamweddus.

Fe wnaeth i'r Diluw foddi'r cynfyd,
A'r tân gwyllt losgi Sodom ddrewllyd,
A'r ddaer lyngcu Corah a Dathan,
A'r môr foddi Pharo a'i gympan.

Fe droes yr angel balcha'n gythrel,
Fe droes sonarc Syria yn 'nifel;

Fe droes wraig Lot yn biler halen ;
Adda'm bechu, i bridd y ddae'ren.

Lladdodd Eglon yn ei stafell,
Brenin Nines yn ei gangell,
Monarc Syria wrth garowfo ;
Cadwed Duw ni rhag ei ddigio.

Gwnaeth i'r llyffaint blaen o'r Aiphtiaid,
Gwnaeth i'r Seirph wenwyno'r Hebraid ;
Gwnaeth i'r caccwn erlid Canaan,
A llau ladd Herod yn ei fidan.

Y dŵr, a'r tân, a'r tir, a'r tonnau,
Y gwynt, a'r glaw, a'r ser o'u graddau,
Pob creadur, os Duw ddigia,
All bob awr o'r dydd ein difa.

Am hyn ymrown tra fom ni byw,
I fyw bob dydd yn ofon Duw :
Ac ymgadwn rhag ei lidio,
Can's tân yffol yw pan ddigio.

Fel y dichon Duw ein cospi,
Os ei ddigio wnawn â'n brynti ;
Felly mae y gallu gantho,
Helpu pob dŷn a'i gwas'naetho.

Fe waredodd Ddaniel dirion,
I maes o ffau y llewod creulon ;
Ac fe helodd angel purwyn
A bwyd iddo i dorri 'newyn.

Fe waredodd Shadrach hefyd,
A'i gyfeillion, o'r ffwrn danllyd ;
Ac a helodd angel attynt,
Fel na losgodd blewyn iddynt.

Fe waredodd, wedi cyfarch,
Jonas hen o fol a'r morfarch ;

Gwed

Gwe
DridFe
A b
Gla
GynFe w
A ba
A'i
I lanFelly
Help
Nid
Y prFel y
Felly
Yn h
GoraMae
Mae
Nid
Yn dFel m
Yn to
Mor
Calon

M

Gwedi aros mewn cyfyngdra,
Dridiau a thairnos yn ei gylla.

Fe borthodd Israel yn y newyn,
A bara angylion lawer blwyddyn;
Glawiodd arnynt Gwails a Manna,
Gymmaint alla'u dannedd fwytta.

Fe wnaeth i'r cigfrain borthi Elias,
A bara a chig, dros flwyddyn hirllaes;
A'i ddwyn atto hwyr a bore,
I lann Cerith lle'r ymprydie.

Felly dichon Duw roi etto
Help I bawb ag alwant arno:
Nid yw lai ei rym a'i allu,
Y pryd hwn, nâ'r hen bryd hynny:

Fel y mae Duw'n hollalluog,
Felly mae e'n Dduw trugarog,
Yn hwyr ei lid, yn dda'i amynedd,
Gorau ei naws, a grafol rhyfedd.

Mae'n drugarog wrth ei natur,
Mae'n doffuriol i'wnt i fesur;
Nid oes terfyn, pen, na diwedd,
Yn dragywydd o'i drugaredd.

Fel mae calon tad caredig,
Yn tofturio wrth blentyn diwrig,
Mor doffuriol y tofturia
Calon Duw wrth bawb a'i hofna.

Am Gyfiawnder Duw.

MAE Duw'n eistedd ar gyfiawnder,
Rhwyng y brenin mawr a'r begger,

A 3

Cyn

Cyn gymhwysed, ag ni wyra,
Er y byd, na hwnt, nac yma.

Ni respecta Duw un person ;
Ni thwyllir byth, ni lwa esguson ;
Nid ofna neb, ni ddengys ffafar,
Nid wyra farn, ni dderbyn wobar.

Pe rhoid i Dduw fydd ar y ddaear,
O ddâ bydol, yn lle gwobar ;
Ni throe yn unmodd er y wneler,
Hwnt nag yma oddiwrth gyfiawnder.

Duw a roddes ei *Anwyl*yd,
I'w groeshoelio yn anhyfryd ;
Fel na chai dynion nac angylion
Ddwedyd llai nâ'i fod yn gyfion.

Nid oes pechod aller enwi,
Na fyn Duw ei gyfion gospi,
Naill a'i yn yr hwn a'i gwnelo,
Neu Ynghrist y Meichiau drosto.

Holl bechodau'r rhai 'ddetholwys,
Duw a'u cospodd Ynghrist eifwys :
Holl bechodau'r rhai gwrthodo,
Fe gospa Duw y fawl a'u gwnelo.

Ni bydd un gair brwnt a dd'wettom,
Na drwg weithred ag a wnelom,
Na thraws amcan yn y meddwl,
Na fyn cyfiawnder gospi'r cwbl.

Ni bydd munud fach o amfer,
Ag y dreuliom mewn diffeithder,
Na gair ofer, na chrach wegi,
Na fyn cyfiawnder Duw ei gospi.

Y maint y gasglo dŷn trwy ffalster,
Y maint ydreulio trwy ddiffeithder,

Y ma
A far
Os y
Wrth
Ni by
Yn ab

M
Mae
Nid
Yn y
Ei g
Ma'i
Yn y
Mae
Pan
Mae
Pan
Mae
Am
Mae
Trw
Nid
Os
Na
I'r d

Y maint y gatwo trwy gybydd dra,
A farna Duw i'r hatling eitha.

Os y cyfion Dduw a'n barna,
With gyfiawnder prudd o'r eitha,
Ni bydd y gorau, a mwya 'i ffil,
Yn abal atneb, un am fil.

Am Drugaredd Duw.

MA E trugaredd Duw y lluoedd
Dros bob un o'i holl weithredoedd;
Mae'n anfeidrol, medd y 'sgrythur,
Nid oes arno bwys na mesur.

Yn y dafol mae Duw'n doddi
Ei gyfiawnder, a'i dofturi:
Ma'i dofturi yn drymmach lawer,
Yn y dafol na'i gyfiawnder.

Mae e'n hedeg ar adanedd,
Pan ddel i ddangos ei drugaredd:
Mae'n llaes, mae'n llefsg, ma'i draed o blwm,
Pan ddel i ddial, mae e'n drwm.

Mae e'n canlyn, mae'n ymhŵedd,
Am i'r gwaetha wella'i fuchedd.
Mae'n rhoi pardwn am aeth heibio,
Trwy ini droi yn gywir atto.

Nid oes pechod ellir enwi,
Os 'difara dŷn o ddifri,
Na's llwyr faddeu Duw'r trugaredd,
I'r dŷn a wir wellhao'i fuchedd.

Fe faddeuodd i Ddafydd brophwyd
Fwrddra gwaedlyd casa wnaethpwyd,
Pan y llefodd yn 'difarus,
Am ei ffafor mor iradus.

Fe faddeuodd i dre Ninif,
Yn drugarog feiau anneirif,
Yn ol iddi wir repento,
A throi mewn fach a lludw atto.

Fe gas Israel, fil o weithiau,
Bardwn gantho am eu Beiau :
Yn y man y troënt atto,
Hwy gaent ras a ffafor gantho.

Pan yr wylodd Mari Mag'len,
Wrth draed Crist am chware'r butten,
Fe roes Crist yn rasol iddi
Lwyr faddeuant o'i holl frynti.

Wylwn ninnau, a repentwn
Am ein beiau, ni gawn bardwn :
Mae'n barottach i'n pardyno,
Nâ ni i geisio pardwn gantho.

Os gwnaethom fwrddra megis Dafydd,
Wylwn ddagrau hallton beunydd :
Gwisgwn fach, awn ar ein gliniau,
Ni gawn ffafor megis yntau.

Os addol'som ffaidd ddelwau,
Os credasom i grach swynau ;
Fel Manasses gwir repentwn
Am ein gwan ffydd, ni gawn bardwn.

Os tyngasom lwon ofer,
Os gwadasom Grift fel Peder ;

Am

Am e
Megi
Os tr
Megi
Rhov
Fe'n
Os tr
Oddi
Crist
Ac a
Na w
Er d
Os tr
Ni g
Ped f
Ag y
Duw
Os n
Ped f
Yn t
Ac n
Yn f
Pan
Ar y
Er e
Fe g
Awn
Ceifi
Mae
A rh

Am ei wadu, chwerw wylwn,
Megis Peder, ni gawn bardwn.

Os treisiasom ddâ'r gwirioniaid,
Megis Zache'r swyddog diriaid;
Rhown fel Zache'r dâ'n en gwrthol,
Fe'n pardyna'n dra thosturiol.

Os trown ni gyd â'r mab afradus,
Oddiwrth ein beiau afreolus;
Crist a'n derbyn yn ei freiche,
Ac a'n greffaw'n llawen adre.

Na wanffyddiwn am drugaredd,
Er diffeithed a fu'n buchedd;
Os trown atto trwy 'difeirwch,
Ni gawn gantho ras a heddwch.

Ped fae'n pechod ni cyn goched,
Ag yw'r porphor coch neu'r scarled;
Duw a'n gylch mor wynn â'r eira,
Os ni'n ffyddlon a 'ddifara.

Ped fy'fai Cain, a Saul, a Suddas,
Yn troi at Dduw, er maint eu hanras;
Ac mewn pryd yn gwir repento,
Yn siwr hwy gawsent bardwn gantho.

Pan droes y lleidr edifeiriol,
Ar y groes at Crist yn rasol;
Er ei droi yn dra diweddar,
Fe gas y lleidr gantho ffafar.

Awn gan hynny'n eon atto,
Ceisiwn ras a ffafar gantho;
Mae e'n barod iawn i'n derbyn,
A rhoi pardwn ond ei ofyn.

Y mae'n pardwn gwedi selu,
A gwaed y prynwr mawr, Crist Iesu,
Mae Duw'n gweiddi, mae Duw'n galw
Arnom bawb, am dderbyn hwnnw.

Os ni a dderbyn ei drugaredd,
Ac ymrown i wella'n buchedd;
Duw anghofia'r beiau a bafwys,
Ac fe'n derbyn i baradwys.

Di weli 'nawr fod Duw'n drugarog,
Yn rasol iawn, yn daran bwylllog;
Yn hwyr i lid, yn hawdd i faddau,
Os trown atto oddiwrth ein beiau.

Ond os ninnau gamarfera
Ei amynedd mawr o'r mwya:
Yno'r aiff Duw'r holl drugaredd,
Yn Dduw cyfion yn y diwedd.

Yno ennyn ei lidiowgrwydd,
A'i ddigofaint yn dra ebrwydd,
Ac ni cheir er maint y grier,
Yn ol hynny, ond cyfiawnder.

Am Ragluniaeth Duw.

O Gelli di was'naethu Duw,
Yn ol ei air tra syddech byw:
Dy feistr Crist a ddyru'n ddifrad,
Fwyd a diod it' a dillad.

Os gofali fel dŷn grasol,
Am was'naethu dy dad nefol:
Duw ofala am faentaenaeth
Y rhai a wnelo ei wasanaeth.

Cyn
Ar
Fe
Fel

Ofer
Ofer
Ofer
Oni

Os
Os
Dy
A'r

N
Nid
Nad

O'i
Ar
O'i
I bla

Nid
Yn
Duw
Sy'n

Daf
Bend
Hedd
Sydd

Cyn gadawo Duw gorucha,
Ar ei weision eisiau bara :
Fe bair Duw i'r brain eu porthi,
Fel Elias yn ei dlodi.

Ofer codi 'n fore'r borau,
Ofer gwllied hir nosweithiau,
Ofer bwyta bara'n gynnyl,
Oni lwydda Duw dy orchwyl.

Os Duw ni adeilada'th dŷ,
Os Duw ni cheidw'r dre yn hŷ;
Dy dai â i lawr dy dre 'ddifethir,
A'r maint a feddech di anrheithir.

Duw fy'n trefnu pob peth.

NID oes drwg na da 'mhlith dynion,
Nad Duw grasol fy'n ei ddanfon ;
Nid oes llymder, nid oes trwbwl,
Nad bys Duw fy'n trefnu'r cwbl.

O'i gyfiawnder mae e'n danfon
Ar y byd ddialau trymion :
O'i drugaredd mae e'n rhoddi,
I blant dynion bob daioni.

Nid oes ffawd, na fiawns, na fforten,
Yn rheoli ar y ddae'ren :
Duw yn ol ei dduwiol feddwl,
Sy'n rheoli oll a chwbl.

Da a drwg, esmwythder, trallod,
Bendith, melldith, iechyd, nychdod,
Heddwch, rhyfel, newyn, amlra,
Sydd wrth bwyntment Duw gorucha.

Duw fydd awdwr cosp a thrallod,
A'r diawl yw tad pob rhyw bechod:
Dŷn fy'n pechu, Duw fy'n dial,
A'r diawl fy'n annog dŷn anwadal.

Nid yw Duw yn awdwr pechod,
Na drygioni (Duw'n ei wybod)
Duw fy'n danfon pob diale,
Pechod dŷn y diawl a'i pare.

Mae'n rheoli nef a daear,
Y môr a'r maint fydd ynddo'n hygar;
Ac yn trefnu'n daran garcus,
Fawr a bach yn ol ei 'wllys.

Dŷn ac angel, haul a lleuad,
Pysgod, adar, pob ymlusgiad,
Dwr a than, a gwynt, a glaw,
Sydd wrth lywodraeth dan ei law.

Mae Duw'n cadw, mae Duw'n cynnal,
Pob creadur trwy fawr ofal:
Mae e'n porthi, mae'n maentaeno
Y byd mawr, a'r maint fydd ynddo.

Mae e'n trefnu, mae e'n gosod,
Mae'n rheoli'r byd yn wastod;
A phob gronyn ag fydd yntho,
Wrth ei 'wllys fel y mynno.

Mae'n dosparthu oll a chwawl,
Fawr a bychan wrth ei feddwl:
Fel na ddichon dim ddigwyddo,
Ond y modd y bo'n apwyntio.

Ni ddisgyn ar y ddaear dderyn,
Ni chwymp o wallt ein pennau flewyn,
Ni thyf y gwellt, ni lydna ewigod,
Ond fel y bo Duw mawr yn gosod.

Y p
Yng
Ma
I'r u
Nid
Ond
Y p
Mae

O
Cent
A p
Rw
Bob
Y m
Wrt
Ni l
Rhw
Ag y
Yng
Gell
Rha
Ond
Gad
Ni a
Rw
Dos
I'th

Y peth fydd fwya i maes o drefen,
Yngolwg dŷn yn dra anniben,
Mae Duw'n ei droi o fodd neu anfodd,
I'r un diwedd ag y pwyntiodd.

Nid oes dim a all ddigwyddo,
Ond y dull, a'r modd y mynno:
Y peth a welom ni'n wrth'nebus,
Maent hwy'n ol ei ddirgel 'wllys.

Gofal Duw am y Cristnogion.

OD wyt ti Grifftion, cred Ynghrist,
Cod dy galon, na fydd di drist:

Cenfydd pwy fydd fugail arnad,
A phwy geidwad fy'n dy warchad.

Rwyt ti'n rhodio 'mhlith angylion,
Bob yr awr, od wyt ti Grifftion,
Y mae'r rhain yn disgwyl arnad,
Wrth orchymyn Crist dy geidwad.

Ni bu brenin mor ddiogel,
Rhwng ei gard ymhlith ei gene'l,
Ag yw'r gwanna o'r Cristnogion,
Ynghyfeillach gwir angylion.

Gellir cadw'r haul a'r golau,
Rhag ymddangos iti weithiau:
Ond ni ddichon yr holl ynys,
Gadw'r angel oddiwrth d'yftlys.

Ni all clo, na chau, na chysgod,
Rwyf tro angel Duw i'th warchod:
Dos lle mynnech, fe ddaw hwnnw,
I'th ddiddanu ac i'th gadw.

Er nad ydyw'r gwir angylion,
Yn weledig i'r Cristnogion:
Maent hwy'n ddyfal iawn, er hynny,
Yn eu gwarchod a'u castellu.

Er bod llawer o blant dynion,
Yn dirmygu'r gwir Grift'nogion:
Mae angylion Duw er hynny,
Yn eu tendio a'u gwas'naethu.

Goruchafiaeth Crist dros Satan.

MAE holl allweddau uffern drift,
Yn llaw ein prynwr, Jesu Grift:
Ni faidd diawl nag angau dwtsio
Neb, nes cael gan Grift ei lŵo.

Er bod Crist yn rhwymo Satan,
Wrth y gadwyn â'i gynllyfan:
Mae'n enbydus i neb fentrio,
Fynd o hŷd y gadwyn atto.

Cadw gwmpas y gorchymyn,
Nid rhaid iti ofni'r gelyn:
Ond os ai di droedfedd drosto,
Fe brawf Satan dy ddefowro.

Pe cai Satan ladd y fynnai,
Pob dŷn duwiol fe lwyr lyngcai:
Ond ni faidd ef lyngcu dafad,
Chwaethach dŷn, nes rho Duw gennad.

Y mae'r Arglwydd yn cenhadu,
I'r diawl ddifa, a thraflyngcu,
Yr annuwiol a fo'n gwrthod
Y gwir Dduw, a deddfau'r drindod.

Mae

Mae
Mae
Ni
Heb

Mae
Mae
Mae
Heb

Cyn
Cyn
Cyn
Heb

C
Fel n
Dŷn,

Ped fa
Ladd
Ni ad
Ddŷn

Ni bu
Pan fo
Nag y
Pe ga

Er ma
Ladd
Ni fa
Nes ca

Mae bâch yn ffroen, mae ffrwyn yn safan,

Mae cadwyn gref am fwnwg Satan:

Ni all y diawl, er maint ei newyn,

Heb gennad Crist ddifetha mochyn.

Mae'r sarph dan fowdwl had y wraig,

Mae'r oen yn drech nâ'r llew a'r ddraig:

Mae'r diawl gan Crist wrth gadwyn dorchog,

Heb gennad Crist ni faidd ef ysgog.

Cyn 'speilio Job gofynodd gennad,

Cyn nithio Peder gwnaeth ddymuniad:

Cyn myn'd i'r moch fe orfu gofyn,

Heb gennad Crist ni faidd ef gychwyn.

Goruchafiaeth Crist dros angau.

CRIST sy'n cadw'r holl allweddau,
S'ar bwl uffern ac ar angau:

Pel na feiddiant ladd na derbyn

Dŷn, nes pwyntio'r Jesu iddyn.

Ped fae Crist yn goddef ange,

Ladd a difa'r maint a fynne:

Ni adawai'r angau gwaedlyd,

Ddyn heb ladd a dwyn ei fywyd.

Ni bu'r môr fwy chwant i'n foddi,

Pan fo'i donnau yn ymgodi,

Nag yw'r angau i'n defowro,

Pe gadawai'r Jesu iddo.

Er maint yw chwant yr angau gwaedlyd,

Ladd ar unwaith blant yr hollfyd:

Ni faidd angau ladd y gwanna,

Nes cael cennad Crist yn gynta.

Mac'r

Mae'r angau glas yn fiwr dan glo,
 Gan Grift mab Duw, ni thry ef dro ;
 Ni chérdda gam, ni rodia allan,
 Ond wrth bwyntment Crift ei hunan.

Nid wrth fiawns y digwydd angau,
 Doed pan ddelo am ein pennau :
 Ond wrth bwyntment Crift sy'n llunio,
 Y man, y modd, a'r pryd y delo.

Osnwn Grift, nac osnwn angau,
 Crift sy'n cadw hwn dan warchau :
 Ni ddaw angau byth i'n ceisio,
 Nes bo'r Jesu yn ei bwyntio.

Rhan o'r chweched ben. o'r dadguddiad.

PEdwar march o feirch rhyfelog,
 Sydd yn helw'r hollalluog ;
 Ni all nef na daer eu stoppi,
 Na neb ond Crift all eu rheoli.

Gwyn, a du, a choch, a glas,
 Yw lliwiau'r meirch, fydd gynt eu pás,
 Nâ'r awel wynt, a mwy eu cryfdwr,
 Nâ rhuthrau'r moroedd mwya'u cynnwyr.

Y cyn farch gwyn yw'r 'fengyl rasol,
 Yr ail farch du yw newyn marwol,
 Y ceffyl coch yw rhyfel gwaedlyd,
 A'r cel glas yw'r angau aethlyd.

Mae'r pedwar hyn dan fel, dan sawd,
 Dan glo gan Grift, ein hanwyl frawd :
 Ni chyffry un o'r stâl allan,
 Ond wrth ei bwyntment ef ei hunan.

Pan a
 Hwy a
 Ni al
 Na ne

Ni dd
 Ni dd
 Ar y b
 Nes i

Crift f
 Cwrs y
 Fel na
 Heb e

Crift f
 Sydd a
 Nid o
 Na bo

Y mae
 Yn y p
 Ni dda
 Nes id

Er bod
 Yn dy
 Ni cha
 Ond y

CR
 S
 Crift y
 A'r dō

Pan archo Crist i'r rhain ryfela,
Hwy ant i maes, dan ladd a difa :
Ni all y byd i gyd eu rhwyfstro,
Na neb ond Crist eu troi a'u dattro.

Ni ddaw newyn, ni ddaw rhyfel,
Ni ddaw diftryw toft a thrafel,
Ar y byd, na neb fydd ynddo,
Nes i Grift yn gynta'u lwo.

Crist fydd dan ei dad yn ordro,
Cwrs y byd, a'r maint fydd ynddo :
Fel na ddigwydd dim damweiniad,
Heb ei gennad, a'i ragweliad.

Crist sy'n cadw'r holl allweddau,
Sydd a'r uffern a'i holl gellau ;
Nid oes ffwrn, na cherwyn ferwi,
Na bo Crist ag allwedd arni.

Y mae'r ddraig wrth gadwyn gantho,
Yn y pwll â chloion arno :
Ni ddaw'r diawl i maes o'r dwnsiwn,
Nes iddo gael gan Grift gommiffiwn.

Er bod Satan fel llew gwaedlyd,
Yn dymuno llyngcu'r hollfyd :
Ni chaiff Satan neb, er hynny,
Ond yr hwn 'wrthodo'r Jesu.

Crist fydd oll yn oll.

CRIST yw bywiol bren y bywyd,
Sy'n rhoi i'r Saint dragywyddol iechyd :
Crist yw'r manna sy'n eu porthi,
A'r dŵr bywiol sy'n eu llonni.

Crist

Crist yw'r demel s' ymharadwys,
 Crist yw'r haul fydd ynthi heb orphwys :
 Crist yw llewyrch a'i goleuni ;
 Ele bo Crist ni bydd tywyllni.

Crist yw pennaeth yr angylion,
 Crist yw unig geidwad dynion :
 Crist yw barnwr y cythreuliaid,
 Crist yw pen yr holl greaduriaid.

Crist yw'r oen, a'i wraig yw'r eglwys,
 Swpper Crist yw gwledd paradwys :
 Y cann a'r gwin, y manna a'r ffrwythau,
 Yw Crist ei hun, y penna o'r feigiau.

Crist yw'r dechrau, Crist yw'r alpha,
 Crist yw'r diwedd, a'r omega :
 Crist yw'r cwbl oll ei hun,
 Dechrau a diwedd iechyd dŷn.

Crist yw'r cann a fflwr y gwenith,
 A falodd Duw dan faen ei felldith :
 I'w roi drosom yn fwyd offrwm,
 Ac yn iawn i dalu'n rhanfwm.

Crist yw'r anner goch ddi nam,
 Offrymmai'r bobl dros eu cam,
 Gwaed a lludw'r hon a bure,
 Bob dŷn ffyddlon a'i derbynie.

Crist yw'r 'deryn bach a laddwyd,
 Drosom ni, oedd glaf o'r naswyd :
 Ac a gawsom lwyr ddihangyd,
 Am i'r aderyn golli' fywyd.

Crist yw'r oen a gas ein pardwn,
 A'r allor sy'n cyflegru 'n hoffrwm :
 Y *Laser* aur sy'n golchi 'n brynti,
 A'r arch a'n cadwodd rhag ein boddi.

Cwncwerod

Cwncw
 Y byd
 A'r an
 A'r d

Y mae
 Crist o
 O hŷd
 Ni faic

Brenin
 Cont'r
 Rheol
 Yw Cr

Arglwy
 Ydyw
 Prif co
 Meistr

Ni dda
 Na'r d
 Nes se
 Hwy a

Ni dda
 Ni dda
 Ni faid
 Ond wr

Ni a
 P
 Na tha
 Na'n d

wys :

Cwnnewerodd Crist ein holl elynion,
Y byd drwg a'i chwantau bryntion;
A'r angau glas mewn bedd llydlyd,
A'r diawl a'i blant i uffern danlyd.

Y mae'r diawl yn rhwym wrth gadwyn,
Crist ofododd arno drwynffrwyn :
O hyd y lein fe all ein crafu,
Ni faidd er hyn ein enoi na'n llyngcu.

s,

thau,

s,

Brenin nef, creawdwr daear,
Cont'rowlwr mawr y pwll anhygar,
Rheolwr rhwyfsg a thonnau'r meroedd,
Yw Crist, ac Arglwydd mawr y gwyntoedd.

Arglwydd ceidwad selau'r nesoedd,
Ydyw Crist, a Duw y lluoedd;
Prif cowns'ler Duw gorucha,
Meistr grymmas meirch Jehosa.

Ni ddaw un o'r meirch i maes,
Na'r du, na'r gwyn, na'r coch, na'r glas;
Nes felio Crist gommiffiwn iddynt :
Hwy ant, hwy ddont, pan dd'wetto wrthynt.

Ni ddaw rhyfel, ni ddaw newyn,
Ni ddaw angau glas a'i derfyn,
Ni faidd uffern fynd na dwad,
Ond wrth bermiffiwn Crist a'i gennad.

Neb ond Crist.

di.

cwerodd

NI all neb ddad-ddigio'r drindod,
Peri'n hedd, na dwyn ein pechod,
Na thalu'n d'led, na phrynu dyn,
Na'n dwyn at Dduw, ond Crist ei hun.

Nid

Nid oes gwaed all olchi pechod,
 Prynu'r eglwys, felio'r cymmod,
 Talu rhanfwm, gorfod Satan,
 Ond gwaed gwerthfawr Crist ei hunan.

Na chymmysg waed dy brynwr grafol,
 A gwaed merthyr nac apostol:
 Ni chydffd y gwir Dduw cyfion,
 A llygredig waed ei weision.

Ni all plyf yr eryr odde,
 Un plyf arall lle bo'n eifle:
 Ni all gwaed mab Duw mor cydfod,
 Gyd â gwaed fydd lawn o bechod.

Ni ad yr haul i ddyfod atti,
 Lamp na chanwyll heb ei choegi;
 B'wedd y godde haul cyfiawnder,
 A gwaed dim aflan fod yn bartner.

Serch at Grist.

NI bu Samson fwy ei fyched,
 Am gael dŵr yn ol ei ludded:
 Nag yw fy fyched innau am Grist,
 I ddiddanu 'nghalon drist.

Fel y bresa'r hydd am ddyfroedd,
 A'r tir cras am wlaw a gwlithoedd;
 Felly f'enaidd sy'n hiraethu,
 Am waed Jesu i'm diddanu.

Ni bu ar Ahab fwy o chwant,
 I gael gwinllan Naboth gynt:
 Nag yw f'enaidd i feddiannu,
 Un mab Duw a fu'n fy mhrynu.

Cariad gwresfog i Dduw a Chrïst,
 Sy'n dofi awch fy nhrachwant trist,
 At uchelfrïnt a blys cnawdol,
 At gwrw, gwin, a golud bydol.

Fel y llyngcodd neidir Moses,
 Nadroedd mawrion Pharo a Jambres;
 Felly y llyngcodd cariad Crïst,
 Holl drachwantau 'nghalon drïst.

Nid yw tryforau'r byd ond tom,
 A phridd di bris i'm calon drom;
 Os cyff'lybir mewn cyfyngdwr,
 I wybodaeth am fy mhrynwr.

Os llaw, os troed, os dim a'm rhwystra,
 I fynd at Grïst y mwya gara:
 Tor fy llaw, a thyn fy llygad,
 Gollwng fi at Grïst fy ngheidwad.

Os tad, os mam, os mab, os merch,
 Os gwraig, os plant, a gais o'u ferch,
 Fy nghadw'n ol oddiwrth fy helpwr,
 Dros sola'r rhain af at fy mhrynwr.

Gwell gan fy enaid clwyfus trist,
 Un droppyn bach o waed fy Nghrïst,
 I iachau archollion pechod,
 Nâ chael golud cant a'u sorod.

Cymered eraill aur ac arian,
 Bwydydd moethus, gwisgoedd fïdan,
 Uchel frïnt y byd a'i bethau;
 Ond rhoed Duw ei fab i minnau.

Bydd heb fwyd i dorri'th newyn,
 Bydd heb grys i guddio'th groenyn;
 Bydd heb ddim ond golau'r lleuad,
 Cyn y boch heb Grïst dy geidwad.

Goddeu draha, goddeu garchar,
 Goddeu'th gladdu dan y ddaear:
 Goddeu'th ladd, a goddeu'th losgi,
 Cyn y gwadech Grift o ddifri.

Rhoed Duw imi Grift yn gynta,
 Rhoed a fynno imi'n nefa:
 Os caf Grift, mi gaf wir ddigon;
 Os ni chaf Grift, fe dyr fy nghalon.

Yn erbyn Haeddedigaeth.

PE caem ni fyw ddyddiau adda,
 Hyd ddydd barn, a gweithio'n heitha:
 Nid yw bosibl ini haeddu
 Teyrnas nef a'n gwaith, er hynny.

Haeddodd Peder, a haeddodd Pawl,
 Haeddodd pob dŷn ffwrn y diawl:
 Ond ni haeddodd neb baradwys,
 Ond mab Duw, yr hwn a'n prynwys.

Annuwioledeb mawr a thra
 Ydyw gwrafyn gweithred dda:
 Etto balchedd cas afrifed,
 Yw hyderu ar ein gweithred.

Gwedi offrwm, gwedi ymprydio,
 Gwedi rhannu a gweddio;
 Gwedi gwneuthur faint orchymyned,
 Beth a wnaethost ond dy ddyled?

Dŷn fel neidir ar ei gwg,
 Sy'n chwyrn ei hawnt i wneuthur drwg;
 Ni's gall undyn drwg difeder,
 Wneuthur da nes adgenhedler.

Rwyt

Rwyt
 Rwyt
 Rwyt
 Heb w
 Ni all
 I'r Du
 Chwae
 Na ch
 Balchd
 Y gall
 Lle na
 Atteb
 Dŷn f
 Nes ad
 Ni all
 Nes o'

CLw
 C
 Clwtt n
 Clwttyn
 Clwttyn
 Clwttyn
 Clwttyn
 Yw cyf
 Clwtt n
 Clwtt a
 Clwtt a
 A'r cyf

Rwyt ti'n farw, yr rwyt ti'n ddall,
 Rwyt ti'n ddrwg, yn fab i'r fall:
 Rwyt ti'n ddiras wrth dy natur,
 Heb 'willyfio da na'i wneuthur.

Ni all undyn dalu'r ganfed,
 I'r Duw cyfiawn o'i holl ddyled:
 Chwaethach talu mwy na'i ofyn,
 Na chyflawni un gorchymyn.

Balchder blin i undyn dybied,
 Y gall dalu i Dduw ei ddyled:
 Lle na's gall y gorau ei scil,
 Atteb iddo am un o fil.

Dŷn fy'n farw yn ei bechod,
 Nes adfywio gan y drindod:
 Ni all feddwl am ddaioni,
 Nes o'r yspryd ei ail eni.

Cyfiawnder Dŷn.

CLwttyn cwтта, clwtt anfyber,
 Clwttyn cwтта yw'n cyfiawnder;
 Clwtt ni chuddia ddim o'n cwilydd,
 Clwttyn brwnt yn nyrddo beunydd.

Clwttyn bach, fel ffedog Efa;
 Clwttyn brith, fel praidd gŵr Lea;
 Clwttyn brwnt fel cornwyd Naman,
 Yw cyfiawnder dŷn ei hunan.

Clwtt misglwyfol yw fe wŷ's,
 Clwtt a nyrddwn bawb bob mis:
 Clwtt a nyrdda'r gorau o ddefnydd,
 A'r cyfiawna faith waith beunydd.

Am Bechod gwreiddiol.

Cwestiwn.

FY mugail prudd caredig,
A dd'wedwch im' yn ddiddig,
A ddamnwyd pawb o'r byd heb nâ,
Am bechod Adda yn unig?

Atteb.

Mae'r gyfraith a'r efengyl,
Mae Crist a'i dystion ddengmil,
Mae cred i gyd, a'n bedydd gwyn,
Yn dangos hyn yn rhigyl.

Cwest.

A ddamnodd Duw yn Adda
Y byd i gyd, am fwytta
Y ffrwyth gwarddedig yn ei wŷn,
Heb ado i un ddiangfa?

Atteb.

Yn Adda i gyd yn llygrwyd,
Yn Adda fe'n condemnwyd;
Yn Adda collwyd pob rhyw ddyn,
Ynghrist ei hun fe'n cadwyd.

Cwest.

Pa wedd y gallid cospi
Y plant, am fai'r rhieni,
Oedd chwe mil o flynyddau tyn,
A chwaneg, cyn eu geni?

Atteb.

Fel y gall brenhin cyfion,
Ddiddymmu plant ac wyrion,
Am y trefon blin a'r brad,
Y wnele'r tad anffyddlon.

Pan g
Fe gw
Ni dd
O'i of

M
Ni all
Na bw

Er cw
All dro
Na bo
Nes i l

Mae ga
Rydd-
Fel y n
A'r Pa

Fe all c
Weithie
Ond ni
Wneuth

Fe wna
Fel y ga
Fe droe
l fwriad

B'wedd
Fwriad
Nes i G
Ac a'i y

Par

Pan gwmpodd Adda gynta,
 Fe gwmpodd pawb yn Adda :
 Ni ddiangodd dyn o'r byd,
 O'i ofid ef, a'i draha.

Am Ewyllys rhydd.

MAE meddylfryd pob rhyw galon,
 Ar ddrygioni bob amferon :
 Ni all dyn nes adgenhedlir,
 Na bwriadu da, na'i wneuthur.

Er cwmp Adda nid oes un dyn,
 All droi at Dduw o'i waith ei hun ;
 Na boddio Duw, a'i wir was'naethu,
 Nes i Dduw ei adgenhedlu.

Mae gan ddyn wrth gwrs naturiaeth,
 Rydd-did meddwl at gynhaliaeth :
 Fel y mae gan bawb o'r Twrcod,
 A'r Paganiaid, a'r nifeilod.

Fe all dyn o'i naws ei hunan,
 Weithio gwaith gwarddedig Satan :
 Ond ni all un dyn er hynny,
 Wneuthur da heb ras i'w helpu.

Fe wnaeth Duw ddyn ar y dechrau,
 Fel y gall'fai geisio gorau :
 Fe droes Satan ddyn trwy bechod,
 I fwriadu drwg yn wastod.

B'wedd y daw o galon aflan,
 Fwriad da un amfer allan :
 Nes i Grist a'i waed ei fowrio,
 Ac a'i yspryd ei sancteiddio ?

B'wedd y dwg ysgallen ffigys,
 Na 'fallen fur afalau melyn;
 Na drain pigog rawnwin peraidd,
 Na dŷn aflan feddwl sanctaidd?

A rŷ ffynnon hallt ddwr melyn,
 A gaer cyw da o'r wy fo breccus;
 A ddaw glendid o beth aflan,
 Na dim da o ddrygddyn allan?

A all dŷn marw mewn drygioni,
 Wneuthur da, ac adgyfodi,
 A'r dall wel'd y llwybyr golau,
 Nes i Grift oleuo'i lwybrau?

'Rym ni'n feirw, 'rym ni'n ddeillion,
 'Rym ni'n ddrwg oll, ac yn llymion:
 B'wedd y gall y marw cibddall,
 Wneuthur un twrn da, na'i ddyall?

Rhaid i Grift ein hadgyfodi,
 A goleuo'n dall dywyllni:
 Cyn y gallo un-pechadur,
 Wir 'wlyfio da, na'i wneuthur.

Nes aileni dŷn o'r yspryd,
 A gras newid ei feddylfryd,
 A goleuo ei wybodaeth,
 Ni wna ddim daioni yfywaeth.

Ni all dŷn o'i naws ei hunan,
 Feddwl dim ond pethau aflan:
 Os gwell pethau a feddylw'n,
 Oddiwrth Dduw y daw'r fath fosiwn.

Ni all dŷn naturiol ddyall,
 Pethau Duw, y mae mor angall:
 Y peth penna ag archo Duw,
 I synwyr gnawdol, ffoledd yw.

Ni w
 Ddim
 Fel n
 Ddwy

O
 Beth e
 Jawn g

Er it'
 Lle'di
 Mac'r
 Er mwy

Pa'm y
 Ond ei
 I'w Dad
 Pawb o'

A fynni
 Lle na b
 A fyn di
 O'th wa

Cefglwch
 Ewch i'r
 De'wch i
 Onide fe

Ceisiwch
 Gelwch a
 Tra grafo
 Toft a ph

Ni

Ni wna un dŷn tra fytho byw,
 Ddim daioni heb yspryd Duw:
 Fel nas dichon un rhyw impin,
 Ddwyn dim ffrwythau da, heb wreiddyn.

Cyngor i edifarhau 'n glau.

OCH di bechaiſt f'enaid ganwaith,
 Do mi wn a chan waith eilwaith!
 Beth er hyn lle cas y drindod,
 Jawn gan Grist am dy holl bechod.

Er it' bechu fil o weithiau,
 Lle 'difaraist am dy feiau:
 Mae'r Duw mawr yn rhoi maddeuant,
 Er mwyn Crist i'r rhai 'difarant.

Pa'm y collodd Crist ei 'wa'd,
 Ond ei offrw m yn aberth rad,
 I'w Dad nefol, i gael golchi
 Pawb o'i blant oddiwrth eu brynti?

A fynni fod yn ddyn heb feie,
 Lle na bu un ond Crist a alle;
 A fyn di'th gadw (anwir ddyn)
 O'th waith, a'th rym, a'th nerth dy hun?

Cefglwch fanna cyn y toddo,
 Ewch i'r nef tro'r porth yn natclo:
 De'wch i'r wledd y dydd ych galwer,
 Onide fe a'ch gwaith yn ofer.

Ceisiwch Grist mewn pryd, tra caffer,
 Gelwch arno tro'n eich cyfer:
 Tra grafol yw tro amfer gras,
 Toft a phrin o hynny i maes.

Clo dy ddrws cyn dwyn dy farch,
O ceifi ras tro'n amfer, arch:
Ni wyddys pwy fydd byw y fory,
Os troi at Dduw, tro atto heddy.

Rhedwch bawb cyn colli'r gynglwst,
Tra foi'n heddy, gwnewch y canffrwst:
Ni thâl wedi colli'r goron,
Redeg mwy, pe torre'r galon.

Dos i forio gyd â'r llanw,
Cwyn dy hwyl tro'r gwynt yn hoyw:
Taro'r haiarn tra fo 'n dwym,
Tro Dduw 'n agos gwna dy gŵyn.

Cytuna â'th gas cyn boch di farw;
Gwna jawn am drais, tro peth i'th helw:
Gwell ralu'n ol nâ mynd i garchar,
Ni theli byth os doi'n ddiweddar.

Pa ham yr oedwn hyd y fory,
Lle arch Duw i'n wella heddy:
Dan wregys Crist mae allwedd angau;
Ni wyr ond Duw rifedi 'n dyddiau.

Edifara cynta gallech,
Di ymgledi pan ddihiriech:
Rhag i'th galon ymgaledu,
Duw fyn it repento heddy.

Pan lwydo'r gwallt, pan bwlo'r clustiau,
Pan ddottio'r pen, pan blygo'r garrau;
Pan ffaelo'r cof, pan fetho'r cyfri,
Mae'n hwyr i lawer edifaru.

Wylodd Esau, begiodd Deifes;
Curo'r porth a wnae'r pum llanges;
Ni chai un o'r tri eu gwrando,
Eisiau ym mhryd i'r rhain repento.

Yn a
Yn a
Yn a
Yn a
Hed
Os r
Os g
F'all
Yn g
Yn g
Fe w
Hyn
Fe le
Fe flo
Fe wi
A lef

Nid '
Pan fo
Ond '
Am d
Pob d
Pan gy
Ond p
A wyla

PEc
Sy
Am y
Ni gaw

Yn awr yw'r amser gorau i maes,
Yn awr yw dydd ac amser gras;
Yn awr y cynnyg Crist it' heddwch,
Yn awr y gofyn dy 'difeirwch.

Heddy y cynnyg Duw drugaredd,
Os repenti am dy drosedd:
Os gwrthodi tro Duw'n cynnyg,
F'allai na chait byth mor ddiddig.

Yn glaf di lefi gan dy flinder,
Yn glaf di geifi gael esmwythder;
Fe wna'r gwaetha o'r nifeilod,
Hyn fel dithau yn eu trallod.

Fe lefa'r hwch, fe uda'r ci,
Fe floeddia'r blaidd, fe screcha'r bi,
Fe wichia'r arth pan fo mewn trafel;
A lefi di nes llefo'r nifel?

Nid 'difeirwch ydyw llefain,
Pan fo'r angau glas yn d'arwain:
Ond 'difeirwch yw dolurio,
Am dorri cyfraith Duw, a'i ddigio.

Pob dŷn drwg a lef gan ange,
Pan gyrru Duw i'w ddwyn i'r frawdle:
Ond pob Duwiol tra fo byw,
A wyla'n doft am ddigio Duw.

Annogaeth i edifarhau.

PEchod lleia heb 'difeirwch,
Sy'n ein taflu i'r tywyllwch;
Am y mwya, os edifarwn,
Ni gawn ffafor, gras a phardwn.

Trugaredd Duw Ynghrist ei hun,
Sydd gan mil mwy na pechod dŷn;
Lle'r amlhaodd pechod cas,
Yn rhagor yr amlhaodd gras.

Y mae Duw yn tyngu'n brysur,
Na ddymunai i bechadur
Farw, er cynddrwg dŷn a fytho,
Ond cael gras i wir repento.

Er bod trymmach dy bechodau,
Nag y gall dy gefn oddeu :
Y mae Crist yn d'alw atto,
Ac yn barod i'th ddilwytho.

Er it' aros yn ddiweddar,
Etto os byddi wir edifar :
Nid yw'n rhy ddiweddar etto,
I gael gras a ffafar gantho.

Tra fo'r udgorn etto heb ganu,
Tra fo'r esengyl yn pregethu :
Tra fo'r angau heb dy resto,
Nid diweddar it' repento.

Y mae etto itti'n ddife,
Gochel oedi rhag diale :
Hi fydd gwedi'n rhy ddiweddar,
I edifaru yn y carchar.

F'all Duw faddau'r beiau mwya,
It' mor rhwydd â'r pechod lleia :
Fel y gallodd godi Lafrws,
O'r bedd mor rhwydd, a merch Jairws.

Fe faddeuodd feiau Ninif,
Er eu bod hwy yn anneirif :
Cyn ebrwydded a bai Jonas,
Rhwn nid oedd yn ddigred atgas.

Fe j
A fu
Mor
Yr a

Na c
Gwe
Ac n
Ond

Pech
Yn d
Ond
Sydd

Pe b
Ag o
Fe a
A ph

Fe a
It' m
Jacha
Mor

Fe fa
Ei fil
Mor
Wneu

Nid
All d
Ond
A bo

Fe jachaes y dŷn clafecca
 A fu'n hir wrth lynn Berhesfa :
 Mor ebrwydded a chlust Malchws,
 Yr awr gynta ag y cwrddws.

Na chais edrych ar dy bechod,
 Gwel yr oen a laddwyd drosod :
 Ac nag edrych faint dy gamwedd,
 Ond gwel faint yw ei fawr drugaredd.

Pechod Sodom a ddringhadodd
 Yn dra uchel cuwch a'r nefoedd :
 Ond trugaredd Duw, medd Dafydd,
 Sydd yn uwch na'r nef a'i chaerydd.

Pe bai'th bechod brwnt mor atgas,
 Ag oedd pechod Cain a Suddas :
 Fe all Crist mor rhwydd ei faddeu,
 A phechodau'r faint a'i careu.

Fe all faddeu'r mil dalentau
 It' mor rhwydd a maddeu'r ddimmau :
 Jachau'r parlys a'r dolurion,
 Mor ddiball a mwyth y ddyrton.

Fe faddeuodd i Fanaffes,
 Ei fileindra, a'i ddrwg hanes :
 Mor hawdd, mor rhwydd ag i Aaron,
 Wneuthur llo i'r bobol daerion.

Nid oes pechod nag anwiredd,
 All dy rwyfiro gael trugaredd :
 Ond annuwiol anghrediniaeth,
 A bod heb edifaru yfywaeth.

Cyffes Pechadur.

BUM ryfygus fel y cewri,
 Ddaeth a'r diluw mawr i'w boddi :
 Ac mor anllad a phlant Sodom,
 Ac yn haeddu rhan o'u florum.

Ni bu Lot ar fynydd feddwach,
 Ni bu yn ei feddwdod fryntach ;
 Ni bu ei ferched mor ddisynwyr,
 Gwae fi cynddrwg yw fy nattwr !

Ni bu Esau erioed barottach,
 Werthu ei fraint am gawl o ddeiliach,
 Nag wyf innau werthu hwnt
 Y nesoedd braf am bleffer brwnt.

Nid wy'n caru offeiriad ffyddlon,
 Mwy nâ Chorah'n caru Aaron :
 Nac yn gwrando cyngor Moesen,
 Mwy nâ'r bwch yn gwrando'r fferen.

Nid wy'n cydfod dim â'r Manna,
 Mae'n wrth'nebus yn fy nghylla :
 Pwmps yr Aipht fydd felus genny',
 Ond y Manna rwy'n wrth'nebu.

Er i'r danllyd sarph fy mrathu,
 Etto er hyn nid wy'n wlysu,
 Edrych ar y Sarph bres hyfryd,
 A gododd Duw i gadw mywyd.

Gwell yw genyf farw'n Bagan,
 Ym medd fy mlys, nâ myn'd i Ganaan ;
 A'm llwyr ddifa yn fy mrynti,
 Nag ymadel â'm drygioni.

Treuliais f'oes, a'm dâ, a'm doniau,
 Fel mab afrad mewn tafarnau :
 Er i'r newyn du fy mhricco
 At fy nhadi ; ni throis i atto.

di :

Megis Demas mi'th adewais,
 Megis Saul mi a'th anrheithiais,
 Megis Herod mi'th watwarwn,
 Megis Juddew cas mi'th gablwn.

Beth fydd well nâ phrudd gyffesu,
 Gyd â'r publican, a'th garu ;
 Wylo megis mair yn irad,
 A throi fel mab afradlon attad.

'Rwyt ti'n dirion, 'rwyt ti'n bwylllog,
 'Rwyt ti'n Dduw a thad trugarog,
 Ac yn hawfach genyt faddau,
 Nag yw genyf adde' meiau.

Gelli faddeu'r mil dalentau
 Im' mor rhwydd a maddeu'r ddimmau :
 Maddeu'r llawer fel ychydig,
 Maddeu'r cwawl im' yn ddiddig.

Ni feiddia godi fy ngolygon,
 Gan faint fy mai ond curo nwyfron,
 A chrio'n dost â chalon bryfur,
 Duw bydd dirion im' bechadur.

Mae fy meiau cas a'm pechod,
 Mor anneirif ag yw'r tywod :
 Nid-oes rhif na mesur arnynt,
 Duw rho bardwn im' am danynt.

naan ;

Treuliai

Am wafanaethu ac adnabod Duw.

FY enaid dysg adnabod Duw,
A'i wafanaethu tra fych byw,
Mewn gwirionedd yn ddiragrith,
A meddwl prudd, a chalon berffaith.

Mae'n rhaid adnabod Duw'r holl allu,
Cyn y gallech ei was'naethu:
Gwedi dysgu ei wir adnabod,
Rhaid gwas'naethu Duw yn wastod.

Ni bydd dŷn nês er nabod Duw,
Heb ei was'naethu tra fo byw:
Er i Satan nabod Jesu,
Fe wrthododd ei was'naethu.

Dysg gan hynny 'n gynta ei nabod,
Gwedyn gwir was'naethu 'n wastod:
Gwna'r ddau hyn yn dra ewyllysgar,
Di gai'r nef gan Dduw yn wobar.

Gwell gan Dduw, i ddyn ei nabod,
Nag aberthu iddo hyrddod:
Gwell i ddyn i nabod yntau,
Nâ chael miloedd o dalentau.

Fe roddes Duw ddau lysyr hynod,
I blant dynion 'ddysgu nabod;
Un yw'r byd a'i holl berth'nafau,
Y llall y'wr Bibl a'r 'sgrythyrau.

Y byd cyfuwch, cyhyd, a chyffed,
Sy'n dysgu nabod Duw 'n ei weithred:
Duw a'i gwnaeth, nid un Creadur,
Ei waith fy'n dangos hyn yn eglur.

Y mae'r nefoedd a'r ffurfafen,
Y mae'r môr, a'r tir a'r haulwen,
Yn dysgu dynion o bob rhyw,
Hyd eitha tir, wir nabod Duw.

Nos a dydd, mae nef yn dangos,
Gogoniant Duw, i bell ac agos:
Yr haul sy'n dadgan ei ddisgleirder,
Y ddaer ei rad, y môr ei bwer.

Y peth sy'n Nuw yn anweledig,
Ei Ddauddod maith a'i nerth arbennig,
All pob dŷn yn hawdd eu gweled,
Yn dra amlwg yn ei weithred.

Y Bibl sanctaidd a'r holl 'sgrythur,
Sy'n dysgu nabod Duw mor eglur,
A phed fae dŷn yn ei weled,
A'i ddau lygad yn agored.

Mae yn dangos ei natturiaeth,
A'i ddoethineb a'i wybodaeth,
A'i ddaioni a'i sancteiddrwydd,
A'i uniondeb a'i berffeithrwydd.

Nid oes dim a raid ei nabod,
Yn Nuw'r nef a'i sanctaidd drindod,
Na bo gwedi ddodi'n eglur,
I ni 'weled yn y sgrythur.

O dysgwch bawb i nabod Duw,
A'i was'naethu tra fych byw:
A wnelo'r ddau bwngc hyn yn ffyddlon,
Ar law Crist, a dderbyn goron.

Am Ffydd.

FFydd sy'n rhoi ei phwys yn unig
Ar fod trwy Grist yn gadwedig;
Heb geisio nerth gan faint nac angel,
Crist ei hun a'i cadw'n ddiogel.

Er nad ydyw ffydd y cryfa,
Ond peth bychan ar y cynta:
Ffydd er hynny a dyf mor rhwydd,
A hedyn mwstard neu gyw'r wrydd.

Fe fu'r pab yn dysgu'r Abſi,
Fe fu'r Cawr cyn hyn yn fabi:
Fe fu ffydd a chred y gorau,
Fel mwsterdyn bach o'r dechrau.

Nid yw ffydd yn tyfu ar unwaith,
Fel gourd Jonah ar un noswaith:
Ond trwy raddau mae'n cynnyddu,
Fel dŷn bach ynghroth y wryr'.

Er ffaintio ffydd, er hyn ni ffaelia,
Er cwympo'i dail, ei gwraidd ni phalla:
Er hepiant dro, hi ddeffry'n fywiog,
Hi gŵyn o gwsg pan gano'r ceiliog.

Yr haul pan drawo ar y pared,
Bair i'r gwres fynd ddau cyn belled:
Gweithred dda o ffydd ddianach,
Bair i'r ffydd fynd gryfach, gryfach.

Scil y morwr ar yr ormes,
Grym y milwr yn y scarmes;
Ffydd y Cristion yn ei drallod,
Gaiff ei phrosi a'i chydabod.

Er
Heb
Etto
Sy'n

Y g
Y tr
Y ll
Ffydd

Nid
Nid
Ond
Trwy

Fe al
A ph
A'r g
All d

A fw
Ar o
Gwa
A ga

C
Crist
Ar fy

Ymla
Mae
Ac y
Os gw

Er na cherdda ffydd un amfer,
 Heb gyd â hi rinweddau lawer :
 Etto er hynny ffydd yn unig,
 Sy'n cyfiawnhau y dŷn cadwedig.

Y glust a glyw, y trwyn a 'roglu,
 Y traed a gerdd, y llaw a deimla,
 Y llygad bach a wêl yn unig ;
 Ffydd a geidw'r dŷn colledig.

Nid cryfdwr ffydd fydd yn dy gadw,
 Nid gwendid ffydd fydd yn dy fwrw ;
 Ond Crist ei hun a'th geidw'n fyw,
 Trwy gywir ffydd, er gwannedd yw.

Fe all llaw donn ddwyn rhodd y brenin,
 A phlentyn bychan ddryll aur melyn ;
 A'r gwan ei ffydd, os cywir yw,
 All dderbyn Crist i'w gadw'n fyw.

A fwriodd Duw di'rawron ymaith,
 Ar ol dy garu a'th gadw ganwaith ;
 Gwan yw'th ffydd, cred Dduw'r gwirionedd,
 A garo Duw, fe'i câr hyd ddiwedd.

Beth yw bod yn Grifftion.

CHwareu'r milwr, cymmer galon,
 'Rwyt ti'n fiwr o gael y goron :
 Crist ei hun a ddamsang Satan,
 Ar fyr amfer dan dy wadan.

Ymladd yn lew, na fydd lwfwr,
 Mae Duw'n edrych ar dy gyflwr :
 Ac yn barod roi 'ti'r goron
 Os gwrthnebi dy elynion.

Aelod

Aelod Crist yw pob gwir Cristion,
Bwrw ffwrdd dy ddrwg arferion;
Ni all aelod aflan ffiaidd,
Gydfod byth a phen mor sanctaidd.

Dod Dduw nef o'th flaen bob ennyd,
Rhodia'n llewyrch ei wynebpryd:
Ymhob man mae Duw a'i lygad,
Ddydd a nos, yn disgwyl arnad.

Dod di gyfraith Duw'n wastadol,
Ger dy fron fel drych a rheol:
A bydd fyw yn ol y gyfraith,
Ymhob pwngc fel Cristion perffaith.

Y peth a archo'r gyfraith gwna,
Y peth mae'n wrafyn llwyr gasa:
Ac na chydgam wneuthur gronyn,
Nas cyttuna â'r gorchymyn.

Gwna bob gorchwyl tra fych byw,
Yn bur, yngwydd, ac wyneb Duw:
Ac na ddywaid air o'th enau,
Na bo hyfryd yn ei glustiau.

Gwachel wneuthur mawr na bychan,
Wrth dy ffansi ffol dy hunan:
Ond gwna bob peth yn dra charcus,
Yn ol geiriau Duw a'i 'wllys.

Prawf di gadw pob gorchymyn,
Na throsedda'r lleia o honyn:
Y mae toriad yr un lleia,
Yn haeddu angau o'r creulona.

Meddwl pa fath boen a gofal,
Ddaeth ar bawb am fwytra'r afal:
Fel pe buafem yn gyffredin,
Yn d'weyd brad yn erbyn brenin.

Bydd

Bydd
Yn d'
A dif
Megis

Yn ia
Y me
Llef a
I fyw

O flaen
Dy gr
O'th
Mewn

Dod I
Beuny
Na âd
Heb y

Tram
A gw
Câr ei
Cadw

Arfer
Cais g
Y mae
Yn dw

Na ro
Na fai
Nag ei
Cilia y

Bid dy
Gras f
Dilyn
Cwrdd

Bydd esampl i bob llygad
Yn d'arferion a'th ymddygiad :
A disgleiria mewn daioni,
Megis plentyn i'r goleuni.

Yn iach, yn glaf, yn drist, yn llawen,
Y mewn, y maes, ddydd, nos, heb orphen,
Llef am ras a phur gydwybod,
I fyw i Dduw, a marw i bechod.

O flaen dim cais ogoneddu
Dy greawdwr, a'i was'naethu,
O'th faboliaeth hyd dy ddiwedd,
Mewn ffydd fywiol, a glân fuchedd.

Dod Dduw'n wastad ger dy fron,
Beunydd parla ag e'n llon :
Na âd i ddiwrnod fyned ymaith,
Heb ymddiddan ag ef faithwaith.

Tramwya'n ddyfal i dŷ Dduw,
A gwir addola tra fych byw :
Câr ei air, a pharcha ei enw,
Cadw ei sabboth byth hyd farw.

Arfer beunydd brudd weddio,
Cais gan Dduw dy wir fendithio :
Y mae gweddi ddyfal, clyw,
Yn dwyn i ddyn gyfeillach Duw.

Na rodia ynghyngor dŷn annuwiol,
Na faif yn ffordd pechadur ffromffol :
Nag eiste i lawr ymhlith gwatwarwyr,
Cilia ymhell oddiwrth droseddwy.

Bid dy gyfeillach gyd â'r Duwiol,
Gras fy ar wesus dŷn synwrol :
Dilyn ddoeth, ti fyddi ddoethach,
Cwrdd â phits, fe nyrdd dy gadach.

Mal. i. 6.

OS myn di Dduw yn dad i'th helpu,
Cais fel mab ei brudd was'naethu :
Ni bydd Duw yn dad i undyn,
Ond a'i addolo megis plentyn.

Os Duw yw'th dad, ble mae'r anrhydedd,
A roi, fel mab, i dad trugaredd?
Os Arglwydd yw, ble mae'r ufudd-dod,
A roi, fel gwas, i'th feistr hynod?

Os mynn di Grift yn Arglwydd itti,
Gwna, fel gwas, oll y fo'n erchi :
Ni bydd Crist i neb yn Arglwydd,
Ond a wnel ei arch yn ebrwydd.

Am gadw'r Sabboth.

TRO dy droed o'r ffordd gamweddus,
Ar bob Sabboth yn dra charcus :
Ni fyn Duw ddydd ful it loetran,
Nac arferu'th ffordd dy hunan.

Edrych ar dy droed cyn fangech,
Gwel dy lwybr cyn y cerddech :
Gwel a gwachel rhag dy faglu,
Os y llwybyr drwg arferu.

Cadw'r union lwybr f'enaïd,
Tro dy droed o'r llwybr enbaïd :
Y mae maglau'r fall yn gynddrwg,
Am dy ferr ac am dy wddwg.

Cadw

Cadw
Rhag
Geiria
Fel dr

Duw
Ddwe
Ond a
Eiriau

Geiria
Geiria
Geiria
Sy ar

Na âd
Ddwe
Nag
Ond a

Na âd
Gael c
Duw f
Gael c

Tro dy
Ac i f
Am w
A'i ain

Os y
Os yr
Pe bai
Duw f

Or wy
Os gŵ
Od w
Am a

Cadw d'enau ar y Sabboth,
Rhag arferu geiriau annoeth;
Geiriau bryntion fy'n ei nyrdde,
Fel drwg weithred a'i halogo.

Duw'r nef fy'n gwardd ddydd ful i ddyn,
Ddwedyd gair o'i eiriau ei hun:
Ond arferu ar y fuliau,
Eiriau sanctaidd o'r 'fgrythyrau.

Geiriau grafol, geiriau caruaidd,
Geiriau Canaan, geiriau sanctaidd;
Geiriau gwedi 'ras gyfegru
Sy ar y Sabboth ini draethu.

Na âd i'th enau ar y Sabboth
Ddwedyd geiriau ofer annoeth;
Nag un chwedel offid aflan,
Ond a ddel o'r fgrythur allan.

Na âd i'th galon ar y fuliau,
Gael cyflawni ei thrachwantau:
Duw fy'n gwardd i'r galon annoeth
Gael ei phlefer ar y Sabboth.

Tro dy galon i fyfryd,
Ac i feddwl ac i fynied,
Am weithredoedd Duw gorucha,
A'i air pur tro'r ful yn para.

Os y Sabboth a droffeddi,
Os yr Arglwydd ni was'naethi:
Pe bait frenin, pe bait feger,
Duw fyn ddial d'annuwiolder.

Or wyt ben, fe'th wna di'n gynffon,
Os gŵr cryf, fe dyrr dy galon:
Od wyt fras, fe'th wna di'n gul,
Am amharchu Duw a'r 'ful.

Poeth

Poeth lygedyn o flaen cawad,
Arwydd blain o flaen gostyngiad,
Argoel cwymp i bobl annoeth,
Yw gloddesta ar y Sabboth.

Gwelais wŷr a'gwragedd grymmus,
Am was'naethu Duw'n eisgeulus
Ar y Sabboth, o dra stadau,
Ac yn marw mewn mawr eisiau.

Cyfyngder y Efordd i Fywyd.

C'OD yn forau, cerdd yn ddyfal,
Na'd i ddim dy rwystro a'th attal:
Rhaid it fyn'd tu'hwnt i'r lleuad,
Os ceisi fyned at dy geidwad.

Nid trwy sport, a chwareu a chyfgu,
Nid trwy ddawnfio a difyrru:
Ond trwy orchestr ac ymwithio,
Y gorfydd mynd i'r nef i dario.

Mae'n rhaid rhedeg, mae'n rhaid dringad,
Mae'n rhaid ymladd byth â bagad;
Mae'n rhaid myned trwy fil o rwystrau,
Cyn cael myn'd i'r nefoedd olau.

Mae'n rhaid ymladd â th'wysfogion,
Mae'n rhaid rhedeg am y goron:
Mae'n rhaid gweithio yn y willan,
Mae'n rhaid dwyn y gwres, heb duchan.

Mae'n rhaid myn'd trwy'r môr, a'r mynydd,
A'r tân, a'r feirph, a llawer cystudd;
Cyn cael myn'd o'r Aipht i Ganaan,
Lle'r mae'r lleth a'r mel yn dropian.

Mae'n

Mae'n
A chyff
Heibio
Cyn ca

Mae'n
Mae'n
Mae'n
Cyn y

Cyn yr
Cais b
Llwm
I'r dŷn

Ni cha
Na dir
Na'r l
Pe rho

Gwisg
Dwg o
Ymho
Rhyfe

Gwed
A ph
Cerdd
A bw

Gado
Dos o
Cân y
Os ce

Gade
Tro a
Cân y
Dyna

Mae'n rhaid myn'd trwy boen a thrafel,
A chyfludd mawr, a llawer rhyfel;
Heibio uffern a'i phyrth ranllyd,
Cyn cael myn'd i'r nefoedd hyfryd.

Mae'n rhaid gwilled a gweddio,
Mae'n rhaid ymolch ac ymdrwffio,
Mae'n rhaid ceisio mil o bethau,
Cyn y gallom ddechreu'n siwrnau.

Cyn yr elych oddi cartre,
Cais bob peth sy'raid i'r siwrne;
Llwm yw'r ffordd heb le i brofeidio,
I'r dyn nad el a'i gyfraid gantho.

Nichai di ddropyn dŵr o'r bronnydd,
Na dim oyl i'th lamp os diffydd;
Na'r hatling fach i gwpla'r ddyled,
Pe rhoit ti'r byd am cyn fychaned.

Gwisg dy armwr cyn ysgogyd,
Dwg dy gledde a'th arfau gennyd;
Ymhob bwlch y maeiti elynion,
Rhyfela'n lew rhag colli'r goron.

Gwedi cael dy arfau'n gyfrdo,
A phob peth sy'raid ei geisio:
Cerdd fel milwr tua'r deyrnas,
A bwrcafodd y Messias.

Gado Sodom, tyn i Zoar,
Dos o'r Aipht i Ganaan hygar;
Cân yn iach i bob rhyw bechod,
Os ceisi fynd i lys y drindod.

Gadel bechu, dilyn rinwedd,
Tro at Dduw oddiwrth anwiredd;
Cân yn iach i'th hen arferion,
Dyna ddechrau'r ffordd yn union.

Cerdda

Mae'n

Cerdda rhagot mewn daioni,
O ddawn i ddawn, heb droi nac oedi;
O ffydd i ffydd, o rad i rinwedd,
Dyna'r ffordd i wlad tangnefedd.

Pafia heibio i bob temtasiwn,
'Rhain y gais dy dynnu'r dwnsiwn,
Na'd i bechod, na pydew natur,
Dy wŷyrdroi oddiar y llwybyr.

Cerdda rhagot ar dy siwrnau,
Na thro yn ol, serch goddef angau;
Mwy yw'th berygl o droi 'n d'wrthol,
Nâ gwraig Lot y wnaed yn siampol.

Dos gan hynny rhagot beunydd,
Gam a cham hyd ben y mynydd:
Bob yn gam heb boen y cerddws
Plentyn bach i ben Olympws.

Cerdd yn gefnog, gwachel dramgwydd,
Cynt yw'r dyfal nâ'r dŷn ebrwydd;
Gelli fyn'd i'r nef dan rodio,
Od ai'n ddyfal, heb ddiffygio.

Dos gan hynny megis milwr,
Dring yn gefnog, na fydd llwfr:
Gwel y goron sy'n dy waitan,
Honno bair i wrachen drottian.

Pwy ond gwannwr llwfr llanas,
Na throttaine i gael teyrnas?
Pwy ond slaf, digownt, digalon,
Na ddringade i gael coron?

Dos a dringa am dy fywyd,
Cymmer boen, ni phery ond ennyd:
Yn ol poen a 'chydig flinder,
Di gai hiroes o esmwythder.

Dechreu'n

Dechreu
Dos fyth
Cerdd y
Dilyn l
Gado m
Dechreu
Cei dy l
Dechreu
Mae'r w
Yn uw
Fe ddy
A fynno
Mae'r
d
Mor lla
Ag na
Gerdd
Mae'r b
Yn ftop
Fel na
Heb an
Er bod
Nid oe
Mis i r
A llaw
Fel llor
Fel po
Y rhed
Tra fo
Pwy g
Mor fl
Mor fa
Na dd

Dechreu'n gynnar, cadw'r llwybyr,
 Dos fyth ymlaen, na fydd yn segur:
 Cerdd yn ddyfal, dwg dy gyfraid,
 Dilyn hyd y diwedd, f'enaid.

Gado megis Lot dy lyngran,
 Dechreu'r ffordd i'r nef yrwan:
 Cei dy lawnwaith, dos pan fynnech,
 Dechreu'r ffordd yn gynta ag allech.

Mae'r wlad ymhell tu hwnt i'r haulwen,
 Yn uwch nâ'r fer a'r holl ffurfafen:
 Fe ddylai Cristion godi'n forau,
 A fynno fyn'd cyn belled fiwrnau.

Mae'r ffordd mor gul, mor ferth, mor
 ddrainiog,

Mor llawn o greigiau, tramgwydd scythrog,
 Ag na ddichon gwanwr, rhyngthyn,
 Gerdded milldir yn y flwyddyn.

Mae'r byd, a'r cnawd, a'r cythrael yntau,
 Yn stoppio'r ffordd, â'i rwyd a'i fachau:
 Fel na ddichon un dŷn basio,
 Heb amcanu ei ddal a'i rwydo.

Er bod y ffordd a'r wlad cyn belled,
 Nid oes ond amser byrr i'w cherdded:
 Mis i rai, i eraill flwyddyn,
 A llawer un heb wythnos iddyn.

Fel llong dan hwyl, fel faeth ar linin,
 Fel post yn rhedeg dros ei frenin,
 Y rhed ein hoes a'n hamfer heibio,
 Tra fo llawer yn ymgweirio.

Pwy gan hynny ag ystyriai,
 Mor flin yw'r ffordd, mor bell yw'r fiwrnai,
 Mor fach ei rym, mor fyr ei einioes,
 Na ddechreue'r daith heb aros.

Gan

Gan fod amser dŷn cyn fyrred,
A'r ffordd mor arw, ac mor belled,
Ni ddylai neb, heb ddadl, oedi
Godi ar ffrwst i fyned iddi.

Yn erbyn cwympo oddiwrth Ras.

GWN na chwmpaf byth yn hollol
Oddiwrth Grift fy ngheidwad nefol;
Am fod Duw yn ddianwadal,
Sydd â'i yspryd yn fy nghynnal.

Yr un a garo Duw'r gwirionedd,
Hwnnw gâr ef hyd y diwedd,
Yr un a alwo unwaith atto,
Ni chwmp hwnnw byth oddi wrtho.

Cynt y cwmp y byd, a'i bethau,
Oddiar ei sylfaen a'i bilerau;
Nac y cwmp un detholedig
Oddiwrth Dduw, a'i ras arbennig.

Er bod miloedd o gythreuliaid,
Yn ceisio speilio Crist o'i ddefaid,
Ni all uffern â'i holl allu,
Ddwyn un ddafad arno er hynny.

Ni all dŷn o'i rym ei hunan,
Lai nâ chwmpo, mae mor egwan;
Duw â'i allu fydd yn addo,
Cadw ei blant rhag cwmpo oddi wrtho.

Crist yw'r pen, a minnau yw'r aelod,
Pwy gan hynny all fy nattod,
Oddiwrth Grift fy mhen a'm ceidwad,
Gwedi'm himpio yntho'n ddifrad?

Crist yw
Crist he
Pwy yw
Un o'r

Ni all
Heb gen
B'wedd
O gorlan

Duw ro
Yn brud
Duw wr
Aicwpla

Duw bro
Duw a'i
Gwedi
Gwn na

Crist fy
Yn gwed
Er na ff
Nid aiff

Ni wrth
Fe geidw
Fe'u cyn
Ni chwy

O Go
Yn
Py Nuw
Moliant

Crist yw'r bugail, minnau ei ddafad,
 Crist heb gyfgu fydd y'm gwiliad:
 Pwy yw'r blaidd all ddwyn o'i eglwys,
 Un o'r defaid a ddewisfws?

Ni all cythraul ddwyn un mochyn,
 Heb gennad Crist, oddiar baganyn;
 B'wedd y gall ef ddwyn un ddafad,
 O gorlan Crist, heb gasl ei gennad?

Duw roes imi ei lân yspryd,
 Yn brudd ernes o'r gwir fywyd;
 Duw wna naill a'i colli ei ernes,
 Aicwpla'i bromeis â mi yn oneft.

Duw bromeisodd imi fywyd,
 Duw a'i feliodd im' â'i yspryd;
 Gwedi selio imi'r fargen,
 Gwn na newid Duw drachefen.

Crist sy'n 'ffeiriad yn dragwydd,
 Yn gweddïo drosom beunydd,
 Er na ffaelio'n ffydd un amfer,
 Nid aiff gweddi Crist yn ofer.

Ni wrthyd Duw mo'r rhai ddewisfws,
 Fe geidw rhain tu fewn i'w eglwys:
 Fe'u cynnal hwy â'i fraich yn nerthol,
 Ni chwymp un oddiwrtho'n hollol.

Gweddi ganol Dydd.

O Godiad haul hyd hyn o ddydd,
 Yn iach, yn llawn, yn llon, yn rhydd,
 By Nuw, fy nerth, fy ner, di'm cedwaiſt.
 Moliant iti, yr hwn a'm nerthaiſt.

Ganol dydd, tro'r haul yn gwenu,
Tro mol yn llawn, tro ffryns o'm dauu,
Y follt, y fall, yr haint a'm clwyfa,
Os Duw'r gallu ni'm castella.

Ganol dydd y lladdwyd Amnon,
Ganol dydd y cwmpwyd Eglon,
Ganol dydd y fyrthiodd Dafydd,
Ganol dydd y daw'r dinystrydd.

Duw bydd geidwad arna'i'n ddiau,
Ganol dydd, fel nos a borau;
Na'd fi bechu, na'd fy ngorfod,
Bydd bob amfer yn fy ngwarchod.

Dod feddyliau da'n fy nghalon,
C'od fy meddwl uwch daearolion;
Par fi weithio yn dy winllan,
Nes i'r hwyr fy hel i hepian.

Felly Arglwydd, yn ddiogel,
Gyd â Dafydd, gyd â Daniel,
Mi'th glodforaf bob canolddydd,
Am dy gymmorth yn dragwydd.

Dyledswydd Rhieni.

OS gwnaeth dy Dduw di'n Dad i blant,
A rhoi it' eppil wrth dy chwant;
Mae'n rhaid it' ddwyn dy blant i fynydd,
Yn oion Duw ac union grefydd.

Meithrina 'th blant tŵy bur athrawiaeth,
Yn ofon Duw a gwir Grist'nogaeth:
Fel y dysgont fyw mewn sobrwydd,
Gwir uniondeb, a sancteiddrwydd.

Tem
A rhi
Hau
Cyn t

Dyfg
Dyfg
Dyfg
A byv

Dyfg
O'u M
Dyfg
A my

Tywal
Ddyfg
Fel y c
Hwynt

Nid w
A bwy
Oni ba
A dyfg

Fe ryd
Fe rydd
A rydd
Ond y

Rho i't
Er lleie
Os rhoi
Caiff ei

Mae Du
Ddyfgu
Adnabo
Credu Y

Tempra'u lleftri ar y cynta,
 A rhinweddau o'r carueiddia :
 Haua had da yn eu meddwl,
 Cyn tyfo'r chwynn i lygru'r cwbl.

Dyfg hwy nabod Duw a'i ofni,
 Dyfg hwy'n ddyfal ei addoli :
 Dyfg hwy gredu Ynghrist yn berffaidd,
 A byw yn ol ei 'fengyl sanctaidd.

Dyfg hwy ddarllain y 'sgrythyrau,
 O'u Maboliaeth nos a borau :
 Dyfg hwy nabod pyngciau crefydd,
 A myfyrio arnynt beunydd.

Tywallt beunydd bob yn ddefnyn,
 Ddyfg a Moesau ymhob plentyn :
 Fel y caffo Duw ogoniant,
 Hwyttau ras, a thithau ffyniant.

Nid wyt ti nês a llanw eu bola,
 A bwyd, a diod, o'r danteithia :
 Oni bae it' lanw eu pennau,
 A dyfg, a dawn, a duwiol werfau.

Fe rydd Pagan fwyd i'w blentyn,
 Fe rydd faeth i'r march a'r mochyn :
 A rydd Cristion i blant gwiwlan,
 Ond y pethau rotho Pagan ?

Rho i'th blentyn dduwiol ddygiad,
 Er lleied bwyd, er lleied dillad :
 Os rhoi dduwiol ddygiad iddo,
 Caiff ei gyfraid, aed lle'r-elo.

Mae Duw 'n gofyn ar law Cristion,
 Ddyfgu ei blant trwy grefydd union,
 Adnabod Duw, a'i gyfraith sanctaidd,
 Crefdu Ynghrist, a byw'n grifnogaid.

D

Dyledfwydd

Dyledfwydd Penteulu.

OS wyt ti'n berchen ty a thylwyth,
A chwenych byw mewn cyflwr
esmwyth :

Dyfg dy wraig, a'th blant, a'th bobol,
I nabod Duw, a'i foli'n ddeddfol.

Duw fyn i'r tad roi dyfg i'w eppil,
A'r gwŷr roi'r gwragedd werfau'r 'fengyl,
A meistri ddyfgu eu gwas'naethwyr,
Was'naethu Duw wrth eiriau'r 'sgrythyr.

Wrth godi i lawr, wrth fyn'd i gyfgu,
Wrth rodio'r ffordd, ac wrth ddifyrru,
Y myn dy Dduw it' ddyfgu'th ddynion,
Adnabod Crist, a'i gyfraith uion.

Bid mor brudd dy garc a'th chwant,
Roi dyfg i'th was, fel dyfg i'th blant:
Felly dyfgai Abram ffyddlon,
Ei dŷ a'i dylwyth, fel ei feibion.

Oni ddyfgi di dy bobol,
Ofni Duw, a byw yn ddeddfol:
Duw a ofyn waed dy deulu,
Ar dy gobyn eisiau dyfgu.

Os goddefi'th was fyw'n aflan,
Yn ddigrefydd megis Pagan:
Fe'th, infecta, fel gwŷr mawrion
A gai'r pla oddiwrth eu gweifion.

Nid wyt ti nês, er porthi'th dylwyth,
Ag ymborth llawn, a dillad esmwyth;
Oni phorthi eu heneidiau,
A bara'r bywyd o'r 'sgrythyrau.

Rheithia

Rhe
Dy
Nag
A ph

Duw
I ddy
Oni
Di ai

BA
Barna
Duw a

Hola'r
Ni che
Gwran
Gwedy

'Rwyt
Dy fero
Barna f
Na wna

Pan y b
Gwel y
Dod ei
Yno bar

Gwedi h
Gwedi g
Gwedi n
Yno bar

Rheitiach iti borthi eneidiau
 Dy holl dylwyth â'r 'sgrythyrau
 Nag it borthi'r cyrph llygredig,
 A phob ymborth dârfodedig.

Duw a'th wnaeth yn ftiward dano,
 I ddyfgu pawb fydd dan dy ddwylo:
 Oni roi i'r rhain athrawiaeth,
 Di ai'n euog o'u marwolaeth.

Dyledswydd Barnwr.

BArna'n gymmwys, f'enaïd, clyw,
 Rwyd ti'n eiste yngorsedd Duw:
 Barna'n ol y gyfraith hyfryd,
 Duw a biau'r farn a'r ferdyd.

Hola'n gynta, megis Salmon,
 Ni cheir gwir ymhob achosion:
 Gwrandd'r ddwy ran trwy amynedd;
 Gwedyn barna yn ol gwirionedd.

'Rwyd ti yn barnu yn lle Duw,
 Dy ferdid di, ei ferdid yw:
 Barna fel y barno yntau,
 Na wna gam, ferch goddef angau.

Pan y barnech, barn yn ddiddig,
 Gwel yr hwn fydd anweledig:
 Dod ei ofon o flaen d'wyneb,
 Yno barn yn ol uniondeb.

Gwedi holi'r cas yn bwylllog,
 Gwedi gwrandd'r ddwy blaid enwog,
 Gwedi nithio'r beiau'n berffaith,
 Yno barn, yn ol y gyfraith.

Ni fyn Duw gondemno'r gwirion,
Na rhyddhau yr euog ddynion;
Ond condemno'r anwireddus,
A chyfiawni'r gwirion gweddus.

Gad y gwaedlyd yn llaw angau,
Gwaed a lef am waed yn ddiau;
Duw fyn ladd y dŷn a laddo,
Bid ei radd ef c'uwch y fynno.

Pan fo ambell fai yn tewi,
Fe fydd mwrddra yntau'n gwaiddi:
Nid oes dim a stopia'i safan.
Nes cael gwaed y mwrddrwr aflan.

Os myn Duw ladd yr ŷch difynwyr,
A laddo ddyn a'i gorn yn brysur:
Pwy gan hynny geidw fwrddrwr,
Rhag ei ladd am chwareu'r bwtfiwr?

Lladd, medd Duw, y dŷn a laddo,
Gwaed a lygra'r wlad lle cwympo:
Nid oes dim ond gwaed y mwrddrwr,
All lanhau y wlad o'i llwgwr.

Oni fynni i'r Arglwydd daro,
Wlad a thre lle'r wyt ti'n trigo:
A'th lwyr ddifa, a'th eppil heiyd,
Na chais gadw'r mwrddrwr gwaedlyd.

Na respecta wyneb undyn,
Na wna gam a'th gas, na'th elyn:
Nag ofna gryf, na ddangos ffafar,
Na wyra farn, na dderbyn wobar.

Na sparia'r tlawd, os bydd ef sgeler,
Nag arbed garl, er mwyn ei bwer;
Na nebydd gâr, na threisia estron,
Na spita'r gwan, na ladd y gwirion.

Yn y
Wyro
Pan b
Am g
Cyn i
Fe'i h
Ac y f
Cyn d
Felly
Chwili
Rhag
Cyn d
Gwach
Rhodd
Rhodd
l wyro
Barna'
Na fyn
Mwy n
Ond rh
Nâd i
Y fath
Ac y b
Pan y
Os derb
Maen y
A'th dr
Ddygan
Os gorc
Flingo'r
Oni flin
Bob can

Yn y pwll, fe fydd edifar.
 Wyro barn, a derbyn gwobar,
 Pan bo'r pryf yn pigo'r galon,
 Am gondemno'r gwan a'r gwirion.

Cyn i Dduw gondemno Adda,
 Fe'i hecfamnwys ef yn gynta ;
 Ac y spiodd gyflwr Sodom,
 Cyn difetha'r dref â'r storom.

Felly dylai barnwyr ddyfgu,
 Chwilio'r matter cyn ei farnu,
 Rhag rhoi ferdid ffol trwy gamwedd,
 Cyn dyallont y gwirionedd.

Gwachel dderbyn rhodd na gwobar,
 Rhodd a'th dynn i ddangos ffafar,
 Rhodd a ddalla dy olygon,
 I wyro barn, i faeddu gwirion.

Barna'n gymmwys, megis Moesen,
 Na fyn fuwch, nac ých, nac asen,
 Mwy ná Samuel yn ei amser,
 Ond rho farn yn ol cyfiawnder.

Nâd i wobar wen dy dwyllo,
 Y fath bits a nyrrd dy ddwylo,
 Ac y bâr i'th wisgoedd ddrewi,
 Pan y delech i gwmpeini.

Os derbynni wobar ddirgel,
 Maen y mur a lef yn uchel,
 A'th drawsbreunau yn dy siambar,
 Ddygant dyft yn erbyn gwobar.

Os gorch'mynodd hen Gambyfes,
 Flingo'r barnwr ffalst, Sufannes ;
 Oni flinga Duw'r dialau,
 Bob cam farnwr am ei feiau ?

Emprwr Ruffia a fyn losgi
 Barnwr ffalst, mewn pair a'i ferwi:
 Brenin nef a fyn heb ammau
 Losgi barnwr ffalst mewn fflammau.

Ni chas Balaam ond ei fwrddro,
 Na Gehazi ond ei blago,
 Na hen Suddas ond ei grogi,
 Gwedi'r wabar front a'r bribri.

Ni chai dithau ddim dedwyddwch,
 Oddiwrth wabar, ond diffeithwch;
 A dolurio dy gydwybod,
 A throi d'eppil oll ar anffod.

Er nad ydyw dŷn yn gweled,
 Lawer pryd mo'th fribs a'th hocced;
 Y mae Duw yn gwel'd y cwbl,
 O'th gyfrwyfira a'th ddiwg feddwl.

O gan hynny golch dy ddwylo,
 Na'd i'r wabar front dy dwyllo:
 Rhag i'r wabar beri blinder,
 O flaen Duw, y dŷdd y'th farner.

Od yw torment meibion dynion,
 Yn condemno'r barnwyr ffeilftion;
 B'wedd na farna union frawdle
 Crist, bob barnwr ffalst i ange?

Na ddwg gleddyf Duw yn ofer,
 Tyn e' maes pan welech amfer:
 Taro bechod, tor anwiredd,
 Dryllia drais, amddiffyn rinwedd.

Na'd i gledde'r gyfraith rydu,
 Yn y wain, o eisiau 'i dynnu;
 Rhag i gledde'r Arglwydd digllon,
 Ranfio i maes ymhlith ei elynion.

O gwel

O gwe
 O clyw
 Sydd y
 Eisiau

Clyw p
 Ddydd
 Sy'n a
 Ac heb

Gwel f
 Merche
 Sy'n ca
 Eisiau

Clyw p
 Fach a
 Ar gig
 Ac heb

Gwel p
 Pa anr
 Pa resp
 Eisiau

Gwel p
 Pa gyr
 Pa 'fge
 Eisiau

Pan y
 Yn y
 Cledde
 Ac a d

Camwe
 Yw cad
 Arbed
 I amd

O gwel drais y rhai annuwiol,
O clyw lef y gwan cystuddiol;
Sydd yn gruddfan dan orthrymder,
Eisiau cospi pobol fgeler.

Clyw pa lefain y mae'r gwirion,
Ddydd a nos, gan orthrech lladron,
Sy'n anrheithio'r maint fydd ganthynt,
Ac heb neb i yngan wrthynt.

Gwel fydd o fasteirdd bach ar ddyrnau,
Merched ieuaingc ar gyflogau,
Sy'n cardotta mewn gofydi,
Eisiau barnwr idd eu cospi.

Clyw pa dyngu mae Cristnogion,
Fach a mawr, heb barch nag ofon,
Ar gig Crist, a'i waed, a'i weli,
Ac heb undyn da i'w cospi.

Gwel pa barch fydd i'r offeiriaid,
Pa anrhydedd i'r henuriaid,
Pa respect i'r doeth bregethwyr,
Eisiau help chyfraith barnwyr.

Gwel pa dramwy fy i dafarnau,
Pa gyrneitto i'r ftiwdeiau,
Pa 'fgeulufu myn'd i'r Eglwys,
Eisiau cospi rhai 'fgeulufwys.

Pan y cyfgo cledd cyfiawnder,
Yn y wain, o eisiau'i arfer;
Cledde Duw a heda allan,
Ac a ddifa'r wlad yn gyfan.

Camwedd tost a dirfawr dra,
Yw cadw'r drwg i blago'r da,
Arbed lladron, mwrddrwy'r gwaedlyd,
I amdwyo'r wlad o'u plegyd.

Lle bo mwrddra, meddwdod, brynti,
 Lladrad, trais, heb neb i'w cospi:
 Duw a blaga'r wlad o'i dautu,
 Sydd yn diodde'r cyfryw bechu.

O gan hynny, barna'n gymmwys,
 Er mwyn Crist yr hwn a'th brynwys:
 Cais ogoniant Duw dy Dad,
 A thor di ymaith feiau'r wlad.

Phineas, Phineas, cospa bechod,
 Gwân dy waywffon trwy ei geudod:
 Felly stoppir y farwolaeth,
 Sydd yn difa'r wlad mor helaeth.

Os y swyddog drwg a winca,
 Wel'd amharchu Duw gorucha;
 Duw a chwardd pan ddelo distryw,
 Pla a llid am ben y cyfryw.

Llefa, llefa, tyn dy gledau,
 Taro bawb sy'n dilyn delwau,
 Tad a Mam, a'r brawd a fo,
 Yn gado Duw, i addoli llo.

Pan na fynnai Eli chwipio,
 Plant â gwiall, a'u correcto:
 Duw a laddodd ddau fab Eli,
 A min cledde, eisiau'u cospi.

Eisiau cospi treiswyr Gom'rha,
 Am eu rhyfyg a'u putteindra:
 Duw ddistrywiodd yr holl ddinas,
 Am amddiffyn pobol ddiras.

Meddwl dithau, od wyt farnwr,
 Gospi lladrad, crogi mwrddrwr,
 Chwipio rhyfyg, ffeino ffalstedd,
 Stocfo meddwdod, cospi camwedd.

Wynneb

Y ddyla

Wynneb

Wynneb

Cledde

Ddylai

Tafol g

Cledde

Cau dy

Wrth ro

Rhag i

Rhag i

Nachar

Na orth

Ac na r

Rhag i

Os ymd

Os y we

Duw w

A'th w

Melldid

A gam

Cwyn y

D'wede

NA

N

Wrth sw

Nes ber

Wynneb

Wynneb dŷn, ac wynneb llew,
Y ddylai fod gan farnwr glew;
Wynneb dŷn i firior 'r cywir,
Wynneb llew i gospi lleidir.

Cledde llym, a thafol gyfion,
Ddylai fod gan farnwr union,
Tafol gron i bwyfor matter,
Cledde llym i gospi'r 'fgeler.

Cau dy lygaid, cudd dy ddwylo,
Wrth roi barn ar ddyn a becho,
Rhag i'th lygaid ddangos ffafar,
Rhag i'th ddwyllaw dderbyn gwabar.

Nacham-farna hawl ymddifaid,
Na orthrymma o'r dieithriaid,
Ac na threisia wreigan weddw,
Rhag i Dduw dy ladd yn farw.

Os ymddifad a orthrymmi,
Os y weddw a gam-ferni;
Duw wna'th eppil yn ymddifad,
A'th wraig wen yn weddw irad.

Melldidedig ydyw 'r ynad,
A gam-farno hawl ymddifad,
Cwyn y weddw sy'n ochneidio,
D'wedded pob dŷn, felly bytho.

Cyngor cyn bwyta ac yfed.

NA ddod glun i lawr i eiste,
Na ddod dammaid yn dy enau,
Wrth swpperu na chiniawa,
Nes bendithio 'r bwyd yn gynta.

Wynneb

D 5

Ac

Ac na chydcam godi un amſer
Oddiar ginio nag ar ſwpper,
Nes rhoi diolch prudd i'r drindod,
Am dy fwyd, ac am dy ddiod.

Mae pob bwyd a melldith arno,
Er cwmp Adda; nes bendigo
'R bwyd â gair Duw, ac â gweddi,
Nid cyfreithlon it' ei brofi,

Yn erbyn Balchder.

OS codwyd di o'r dom o'r dwfſt,
Ynuwch nâ'th ffryns, i'r faingc ar ffrwfſt;
Na ad i'r Diawl dy daflu i'r llwch,
Wrth chwenych dringad byth yn uwch.

On'd rhyfedd yw fod Duw yn godde,
It' fyw mor frwnt o bryd i brydie,
Ac heb dy droi i uffern danllyd,
Eisiau gwella dim o'th fywyd?

Y Cybydd.

AGadwo'i olud iddo 'i hunan,
Heb roi i eraill ddim o'i gyfran,
Tebyg yw i gwlff Jorddonen,
Lwngc yr afon oll yn 'rhummen.

Y gwlff wrth Sodom fydd yn derbyn,
Dŵr Jorddonen yn ei chrowyn,
Ac heb adael dropyn allan,
Heb fod lawnach oll ei hunan.

Fel y
Yn ll
Heb
Ac ni

BY
Hi he
Neu v

Can's
Na'r
Ni ch
O dry

Y ma
Yn an
Medd
Hwn i

Ni fed
O'r dâ
Treuli
Oll cy

A gaf
O ddâ
Mab a
Chwip

Fel y
Deyrn
Felly
Y main

Fel y gwllff y bydd y cybydd,
Yn llwyr lyngcu dâ'r holl wledydd,
Heb roi cyfran i rai tlotta,
Ac nid llawnach ddim o'i fola.

Diwedd Cyfoeth anghyfiawn.

BYth ni ddylai Grifftion geisio,
Ceiniog na fo cyfion iddo;
Hi hed ymaith fel yr hebog,
Neu wna niwaid i'w pherchennog.

Can's ni fendithia Duw mor gwaith,
Na'r peth felldithiodd yn ei gyfraith;
Ni chair proffit byth na phlefer
O dryforau anghyfiawnder.

Y maint o olud ag a gasgler,
Yn anghyfiawn trwy ddiffieithder,
Medd y 'fgrhythur, 'r y's yn gosod,
Hwn i gyd mewn pwrs heb waelod.

Ni feddianna'r wyrion gwirion,
O'r dâ a gasgler yn anghyffion:
Treulia 'r 'rifedd yn gyffredin,
Oll cyn treulio 'r tad mewn ysgrin.

A gasglo 'r rad trwy dwyll a ffalsted
O ddâ bydol mewn anwiredd,
Mab afradlon trwy fawr frynti,
Chwip a lwyr wasgara 'r rheini.

Fel y bwytaodd gwinllan Naboth,
Deyrnas Ahab a'i holl gyfoeth;
Felly bwyty 'r geiniog ddyrus,
Y maint a feddo 'r dŷn camweddus.

Y Tlawd

Y Tlawd a'r Goludog mewn Byd arall.

JAGO glodfawr, brenin Drafiad,
Pentywyfog y Venediaid,
A wnaeth wledd i bawb o'i werin,
Boneddigion a chyffredin.

Fe wnaeth fynnu pob danteithion,
A berthynai at y goron,
A gwas'naethu mewn aur ddyfsglau,
Yn yr hâl ar rial fwrddau.

Ond fe gadwodd bob melusfwyd,
A'r danteithion penna gafwyd,
Idd eu gosod yn ferchoglan,
Yn ei barlwr iddo ei hunan.

Gwedi plaso y gwŷr mawrion,
A'r Arglwyddi a'r Marchogion,
Yn yr hâl bob rai i eiste,
Yn eu rhanc, yn ol eu graddau.

Ond fe alwodd y rhai tlodion,
A'r rhai llymma o'r Crist'nogion,
Atto i'r parlwr yn gyffredin,
I giniawa gyd â'r brenin.

Ac fe wnaeth i blant gwŷr mawrion,
Dendio yn ddyfal ar y tlodion,
A'u gwas'naethu â'r fath waitan,
A'r fath win a yfai 'hunan.

Yno dywedai yr Arglwyddi,
Arglwydd frenin, beth sy'n peri,
lwch brefferro pobol dlodion,
Ar eich bord o flaen Marchogion?

Yno

Yno J
Nid v
Fel b
Ond
'Rhwi
A rha
Ogylc
Yn y r
'Rwi
Fel fy
'Rwyf
Fel fy
Dyma
Imi f
A'u d
Ar fy
A thr
Mynna
Rai o
Yn ol
Dyma
I mi J
Pan bo
Yn y p
Dyma
Ym m
A phol
Megis
Dyma
Yn y n
Gyd â
Er eu l

all.

Yno Jago wych attebe,
Nid wi'n gwneuthur hyn o foethe,
Fel brenhinoedd y byd angall,
Ond fel brenin y byd arall.

'Rhwn fy'n gosod y rhai tlodion,
A rhai glân a phur o galon,
Ogylch gwmpas iddo i eiste,
Yn y nef mewn aur gadeire.

'Rwi'n eich perchi chwi bennaethiaid,
Fel fy mhrinfys 'mhlith y drafiad:
'Rwyf i'n parchu gwael Gristnogion,
Fel fy ffrynds ymhlith Angylion.

Dyma'r rhai mae Crist yn erchi,
Imi swcro a'u cwmfforddi,
A'u dwyn adre i giniawa,
Ar fy mord, tra fyddwi'n gwledda.

A thra fo imi fwyd a diod,
Mynna'i ar fy mord yn wastod,
Rai o'r tlodion i gyd-fwyta,
Yn ol arch fy mhrynwr penna.

Dyma'r rhai y fydd gyfeillion,
I mi Jago, 'mhlith angylion;
Pan bo chwi fy holl bennaethiaid,
Yn y pwll ymhlith Paganiaid.

Dyma'r rhai fydd mawr eu hurddas,
Ym mrenhiniaeth y Mefsiās,
A phob un yn gwisgo ei goron,
Megis prinys a th'wysfion.

Dyma'r rhai a fydd yn eiste,
Yn y nef ar orseddfeingcie,
Gyd â Christ a'i wir angylion,
Er eu bod yn awr mor llymion.

Yno

Ac

Ac os ceiswch chwi, fy mhobloedd,
Eu cwmpniaeth yn y nefoedd ;
Rhowch barch iddynt ar y ddaear,
Er mwyn Crist eich prynwr hygar.

A derbyniwch hwy i'ch byrddau,
A rhowch iddynt ran o'ch moethau :
Crist a dâl am y danteithion,
Yn y nef, â gwledd angylion.

Ni chaf i daliad am eich porthi,
Chwi fy mhrinfys, ond gweniaethu,
Mi gaf wledda gyd' angylion,
Er mwyn Crist, am borthi'r tlodion.

Os gwahoddwch y rhai tlodion.
I gael cyfran o'ch danteithion,
Crist fy'n dywedyd y cewch daliad,
Pan y delo'r adgyfodiad.

Gwedi llosgi'r byd yn burboeth,
A'r maint oll fydd ynddo o gyfoeth,
Chwi gewch gwrdd yngwlad goleuni,
A'ch cardodau heb eu llosgi.

Gwedi Satan a'r Sabeaid,
Ddwyn ar Job ei holl nifeiliaid ;
Ni oedd dyn na diawl a alle,
Ddwyn ar Job un o'i gardodau.

Pan na chaffech gwedi angau,
Les o'r Arian fy'n dy goffrau ;
Di gai les oddiwrth dy gardod,
Wrth dy raid, yn nydd dy drallod.

D
I dde
Ofer

Gynt
Fel y
O dir
Am e

In av
Na'n l
Er bo
Gan l

Mwy
Mewn
Ac i'r
Nag f

Pan dd
Och, r
Fel y g
I roi c

Berh a
Er nad
Ni a'i
Ac a d

Berh a
Yn y 'fe
Ni tyn
dim o

Yn erbyn Confurwyr.

DUW mor dost y pecha Cymry,
Mewn dallineb trwy gam-gredu,
I ddewiniaeth swyn-gyfaredd,
Ofer goel, a'r fath anwiredd!

Gynt fe'n chwydodd Duw ni allan,
Fel y bobol o wlad Canaan,
O dir lloegr yma i'r creigydd,
Am ein gwan-gred a'n gaugrefydd,

Yn awr nid gwell yw crefydd llawer,
Na'n hen deidiau gynt yn lloeger;
Er bod 'fengyl Crist yn gyngan,
Gan bawb yn ei jaith ei hunan.

Mwy o gred fydd gan Frutaniaid,
Mewn rhyw leoedd, i ddewiniaid,
Ac i'r swynwyr a'r hudolion,
Nag fy' i Grist a'i Apostolion.

Pan ddêl dewin, neu ryw swynwr,
Och, ni redwn at y twyllwr,
Fel y gwenyn ar y gwinwydd,
I roi clust i dad y celwydd.

Beth a ddwetto hwnnw o'i enau,
Er nad yw ond celwydd golau,
Ni a'i credwn fel y 'fengyl,
Ac a drown at hon ein gwegil.

Beth a ddwetto Crist yn brysur,
Yn y 'fengyl wen a'r sgrythur,
Ni tyn llawer cant o'r Cymry,
Dim o'i wrando, och, na'i gredu,

Eifiau

Eisiau gwrando'r 'fengyl dirion,
Eisiau credu'r gair yn ffyddlon,
Eisiau nabod Duw a'i allu,
Y mae'r wan-gred hon Ynghymru.

Pe gwrandaem ar y 'sgrythyr,
Yn condemno'r fath hudolwyr,
Ni herlidiem o'r wlad allan,
Megis Apostolion Satan.

Nid yw swynwyr a dewiniaid,
Ond 'postolion y cythreuliaid,
Sydd yn hudo pobol egwan,
I butteinio ar ol Satan.

Waith bod swynwyr yn ein tynnu,
Ar ol Satan trwy wan-gredu,
Mae Duw'n erchi yn ddialaeth,
Roi'r holl swynwyr i farwolaeth.

Duw ei hun ynghyfraith Mofys,
Sy'n gorchymyn lladd pob rheibus,
Lladd y dewin, lladd y swynwyr,
A llabyddio'r holl gonfurwyr.

Duw fy'n gwardd i neb butteinio,
Ar ol dewin, a rhai'n swyno ;
Ac yn bwgwth torri'n hollol,
Bawb o'r fath, o fysg ei bobol.

O bydd gŵr na gwraig o unfath,
Berchen yspryd o ddewiniaeth,
Lleddwch hwynt, medd Duw, â chlogfaen,
A'u gwaed fydd ar eu pennau 'hunain.

Ni fyn Duw i neb yn ddirgel,
Dynnu eu plant trwy'r tân i'r cythrel,
Nac arferu dim dewiniaeth,
Swyn, na d'rogan, nac hudoliaeth.

Cas ga
Geisio
Dewin
Ac ym

Tynnu
Neu tr
A'u rh
Yw off

Gwael
A gaif
Yr hw
Bob yr

Gwach
Yn dy
Gado
l addol

Na cha
Gan y
Nid oe
Waeth

Nid yw
Ffalst,
Oddiw
l butteinio

Ceisio
Ydyw
Ceisio
Yw â f

Ceisio g
Yw ym
Ceisio
Ydyw c

Cas gan Dduw, medd geiriau 'r 'sgrythyr,
Geisio hyfpyfwrwydd gan gonfurwyr,
Dewin, Swynwr, brud, neu hudol,
Ac ymosyn a dŷn marwol.

Tynnu 'r plentyn trwy bren crwcca,
Neu trwy'r fflam ar nos g'langaua,
A'u rhoi ymhinn y felyn uchel,
Yw offrymmu plant i gythrel.

Gwael yw'r cymmorth, yn ei drafel,
A gaiff Cristion gan y cythrel,
Yr hwn fydd nos a dydd, heb gyfgu,
Bob yr awr, yn ceisio'n llyngcu.

Gwachel geisio help gan swynwyr,
Yn dy flinder tost a'th ddolur;
Gado Duw mae'r cyfryw ddynion,
I addoli gau Dduw Ecron.

Na chais help i'r corph mor enbaid,
Gan y diawl sy'n lladd yr enaid;
Nid oes un physygwr allan,
Waeth nâ'r diawl i helpu'r egwan.

Nid yw swynwr ond Apostol
Pfalst, i'r diawl, i dwyllo'r bobol
Oddiwrth Grist, mewn poen a thrafel,
I butteinio ar ol y cythrel.

Ceisio'r cythrel yn byfygwr,
Ydyw ceisio help gan swynwr;
Ceisio'r diawl i ddarllain tefni,
Yw â swynwr ymgynghori.

Ceisio gwir gan dâd y celwydd,
Yw ymosyn â d'roganydd,
Ceisio help i ladd yr enaid
Ydyw ceisio swyn hudoliaid.

Twyllo'r

Twyllo'r corph, a lladd yr enaid,
 Digio Duw, bodloni diawlaid,
 Gwrthod Crist, a'r maint fydd eiddo,
 Y mae'r swyn, a'r fawl a'i cretto.

Nid yw swyn ond hug i'th dwyllo,
 Gwedi 'Satan ei ddyfeisio,
 I ddifetha d'enaid gwirion,
 Pan y swyner i'th glefydion.

Nid yw rhain ond rhai fy'n twyllo
 Pobol ddeillion i dramgwyddo,
 Ac i geisio help y cythrel,
 J'w cwmffwrddo yn eu trafel.

Duw fy'n erchi lladd â meini,
 Duw fy'n gwrafun gwlad goleuni,
 Duw fy'n taslu i'r tân uffernol,
 Swynwr, dewin, brud a hudol.

Tro gan hynny swynwr heibio,
 Megis un fy'n ceisio mwrddro
 Dy enaid bach, wrth roi esmwythder
 I'th gnawd egwan, yn ei flinder.

Duw fydd dyft, ac witnes gyflym,
 Duw fydd farnwr toft ac awchlym,
 Ar ddewiniaid ac ar swynwyr,
 A'r rhai a'u credant, medd y 'scrythyr.

Ni chaiff swynwyr na swyn-ddynion,
 Medd Saint Paul, na'r nef na'r goron;
 Hwyl dorientir, medd Saint Joan,
 Yn y pwll â'r tân a'r brwmstan.

Ahazïa brenin Juda,
 A gas farw mewn mawr boenfa,
 Am ei wan-gred gynt yn danfon,
 At y dewin, gau Dduw Ecron.

Saul

Saul a
 Ac am
 Gas ei
 A rho

Tra fu
 Ni cha
 Nac un
 I wŷrd

A Josi
 A lwy
 Swynw
 A'r cy

Nid oe
 Na de
 Ond y
 Y mae

Os Yng
 Fe ad
 A'i lw
 I roi cr

Y dŷn
 A rydd
 Ac a re
 I swyno

Nid gw
 Dŷn tr
 Nâ phe
 Lladd,

Gwache
 Sy'n dy
 Ac na d
 At y di

Saul am gredu'r wits o Endor,
 Ac am fynd i geisio ei chyingor,
 Gas ei roi i doft farwolaeth,
 A rhoi i Ddafydd ei frenhiniaeth.

Tra fu Saul yn gwrando Samuel,
 Ni chai swynwr drigo'n Israel,
 Nac un dewin, nac un hudol,
 I wŷdroi a thwylo'r bobol.

A Josias ynte'n rafol,
 A lwyr-dynnodd bob rhyw hudol,
 Swynwr, dewin, a ffieidd-dra,
 A'r cyffelyb o Judea.

Nid oes neb a barchai'r swynwr,
 Na dewiniaid, na chonfurwr ;
 Ond y rhai di gred digrefydd,
 Y mae'r diawl yn ddallu beunydd.

Os Ynghrist ni fyn dyn gredu,
 Fe ad Duw i'r diawl ei ddallu,
 A'i lwyr dynnu, heb Griftnogaeth,
 I roi cred i bob gau-dduwiaeth.

Y dyn fytho Duw yn wrthod,
 Arydd ei gred i'r cyfryw ffregod,
 Ac a red mewn blinder diriaid,
 I swyno ei gorph i ladd ei enaid.

Nid gwaeth gan y cythrel ddala,
 Dyn trwy gredu'r fath ffieidd-dra ;
 Nâ phe dalai ddyn trwy fwrddro,
 Lladd, a llosgi, a chribddeilio.

Gwachel, gwachel, rwyd y temtwr,
 Sy'n dy ladd â gwerau y swynwr,
 Ac na ddos yn amser clefyd,
 At y diawl i geisio jechyd.

Cais gan Dduw leihau dy ddolur,
Yn dy drallod toft a'th wewyr;
Ac na chytgam megis Pagan,
Geisio help trwy swyn gan Satan.

Os cenhada Duw i'r cythrel,
Dreio 'th ffydd trwy boen a thrasel;
Bydd ddioddefgar, cymmer gyfur,
Nes dêl Duw i laesu'th ddolur.

Er i Dduw genhadu 'Satan,
Glwyfo Job a dwyn ei arian;
Nid aeth Job at neb o'r swynwyr,
Ond at Dduw i geisio cyfur.

At Dduw y rhedodd Hezecias,
Naman, Tobit, Dafydd, Jonas,
Yn eu blinder i gael fwccwr,
Nid at ddewin, nid at swynwr.

Duw sy'n erchi mewn cyfyngdwr,
Alw arno ef am fwccwr,
Ac mewn trafel toft a blinder,
I fynd at Grist i gael esmwythder.

Dwl yw'r dŷn a red at swynwr,
Yn ei flinder, i gael fwccwr:
Fel pe byddai'r diawl barottach,
Nâ Duw mawr, i helpu'r afiach.

Nid gwaeth mynd mewn cyflwr cas,
At y diawl nag at ei was:
Y diawl ei hun sy'n rhoi fel twyllwr,
Yr help a gaffech gan y swynwr.

Mae Duw weithiau yn cenhadu,
I'r diawl flino rhai sy heb gredu,
A lleihau eu blinder weithiau,
Er amlhau eu didrancg boenau.

Os cer
Fe all
Ond h
Satan

Och n
Fod y
Oddiw
I butte

Och n
Dros y
Ac yn
Cyn y

Och n
Mewn
Yn ym
Ag a g

Na ch
Mae'n
Glyn w
Cais ei

Am

O
Ac yn
Ni cha

Od oer
Na di
Offwr
In 'w

Os cenhada'r Arglwydd iddo,
 Fe all wasgu, fe all beidio:
 Ond heb gennad Duw ni ddichyn,
 Satan ladd na chadw mochyn.

Och na welai pawb o'r Cymry,
 Fod y swynwyr yn eu tynnu
 Oddiwrth Grift i fynd yn ddirgel,
 I butteinio ar ol y cythrel!

Och na welent bawb y swynwr,
 Dros y diawl yn chwareu'r mwrddrwr;
 Ac yn lladd yr enaid gwirion,
 Cyn y swyner o'i ddolurion!

Och na welent fod yr Arglwydd,
 Mewn digofaint a llidiowgrwydd,
 Yn ymwrthod â'r holl ddynion,
 Ag a gredo'r fath hudolion!

Na châr swynwr mwy nâ chythrel,
 Mae'n dy demtio yn dy drafel;
 Glyn wrth Grift, er maint yw'th flinder,
 Cais ei nerth, di gei esmwythder.

Am Ddioddefgarwch mewn Cyftudd.

O NI bae fod ein tad nefol,
 Yn gweled clefyd yn beth rheidiol,
 Ac yn gwneuthur mawr lles ini,
 Ni chai clefyd byth ein cospi.

Od oes ynot ddim Cristnogaeth,
 Na dim chwant am jachawdwriaeth;
 Offrwm d'enaid yn ei ddwylo,
 Yn 'wlysgar pan y'th alwo.

Gwybydd

Gwybydd nad yw Duw'n dy daro,
 Ag un clefyd i'th dormento:
 Ond i'th gospi er dy wella,
 Ac i'th gadw rhag Gehenna.

Mae Duw'n cospi'r corph â chlefyd,
 Rhag i bechod ddwyn dy fywyd,
 Ac it fyned yn ddamnedig,
 Gyd â phlant y byd colledig.

Mae Duw'n cospi'r corph â chlefyd,
 Am bechodau'r enaid nychlyd;
 Ac wrth gospi'r corph yn ddiriaid,
 Mae'n iachau doluriau'r enaid.

Mae'n dy ostwng â chyfyngdra,
 Fel y gallo gael dy ddyrcha:
 Mae'n dy wasgu gyd â'r Jesu,
 Fel y gallo d'ogoneddu.

Yn ol y groes di wisgi'r goron,
 Yn ol dy fraw fe gôd dy galon;
 Yn ol it hau brydnhawn, mewn dagrau,
 Di fedi'n llon eu ffrwyth y borau.

Diben Cystuddiau.

MA E Duw'n croesi dŷn fynycha,
 Yn y pethau garo fwy:
 Am fod dŷn yn serchu gormodd,
 Yn y pethau gwael a garodd.

Pan ddotto dŷn ei serch yn ormodd,
 Ar ddyn, neu ddâ, neu ddim a welodd;
 Hwylwyr fethant, trech di byw,
 Am garu rheini'n fwy nâ'th Dduw.

Mae
 Weith
 Weith
 Weith

Y tân
 A'r ff
 A'r d
 A'r g

Dwg
 Crist
 Duw
 Byth

Os by
 Nâ lla
 Mae n
 Neu't

Bydd
 Ni dd
 Nâ bo
 Tu hw

Ni esy
 O'r gr
 Fel na
 I Dduw

Wrth f
 Wrth f
 Fel tad
 Mewn

Ni
 Dd
 O'r fe
 Pan fo

Mae Duw cyfiawn yn cyfluddio,
 Weithiau 'n cospi, weithiau 'n treio,
 Weithiau i ddofi 'n drwg naturiaeth,
 Weithiau i weithio 'n jachawdwriaeth.

Y tân a bura'r aur o'i sorod,
 A'r ffyft a dynn yr yd o'r callod:
 A'r dŵr a ylch y dwylo bryntion,
 A'r groes a wella 'nwydau r' Cristion.

Dwg dy groes a'th bwn yn llawen,
 Crist ei hun a ddwg y naillben:
 Duw fydd gyd â thi'n dy drallod,
 Byth nis gedy nes eu gorfod.

Os bydd i'th Dduw dy gospi 'n drymmach,
 Nâ llawer dŷn fo'i ffydd yn wannach:
 Mae naill a'th bechod di yn fwy,
 Neu'th ffydd yn gryfach nâ'u ffydd hwy.

Bydd ddioddefgar, gwachel rwgnach,
 Ni ddŷd Duw dy groes yn drymmach,
 Nâ bo'th nerth a'th naws yn gofyn,
 Tu hwnt i'w rym ni lwytha undyn.

Ni esyd Duw, medd Job, yn drym,
 O'r groes ar neb yn fwy nâ'i rym:
 Fel na allo undyn achwyn,
 I Dduw ormod lwytho'i blentyn.

Wrth farn y cospa Duw ei blant,
 Wrth fefur mwyn y ffrwyna'u chwant;
 Fel tad trwy ferch y cospa'i feibion,
 Mewn llid y lladd yr annuwiolion.

Ni odd yr Arglwydd ar d'ysgwyddau,
 Drymmach pwn nag allech oddau:
 Os se ddengys ryw ddiangfa,
 Pan fo'r groes yn gwasgu drymma.

Yn

Yn ol dy rym y bydd dy bwn,
Os egwan wyt, ni bydd ond crwn :
Os cryf, a dewr, a chlod dy gyflwr,
Fe bynna 'i blant yn ol eu cryfdwr.

Mae Duw'n rhoi 'r groes wrth bwys a mesur,
I bawb o'i blant, yn ol eu natur :
Ni faedda neb ond pan fo'n rhaid,
Ond gwella 'r beiau, ynteu baid.

Nid yw Duw yn cospi ei bobol,
Mor doft, mor drwm, a'r rhai annuwiol;
Mae'n cospi'r naill, mae'n plago'r llall,
Mae'n llwyr ddifetha plant y fall.

Yn ol dy rym, a'th nerth, a'th natur,
Yn ol dy glwyf, wrth bwys a mesur,
Y dyru Crist y groes i'w dwyn;
Dwg hi yn ufudd er ei fwyn.

Ni bydd dy groes un dram yn drymmach,
Ni chai di dwyn hi awr ymhellach,
Nag y gwelo Duw'n anghenrhaid,
It ei dwyn, er lles i'th enaid.

Ni phery'r groes ond ennyd fechan,
Fel cawod drom hi dreulia'n fuan,
Fel niwl hi dawdd, pan weno'r haulwen;
Pan archu Crist, hi dry ei chefen.

Er maint dy groes, er cyd y pery,
Er trymmed ddydd a nos yn gwasgu,
Crist a'i llwyr-dry i weithio'r gorau,
Er clod i Dduw, er lles i tithau.

Mae Duw fel tad yn cospi'n dirion,
Er chwipio ei blant, ni ladd ei feibion;
Trwy gospi dro mae'n cadw'n bywyd,
Rhag poeni byth yn uffern danllyd.

Ni ym
Hyfry
Er dig
Ond g

Nid er
Trugar
Dros er
Dros fy

Er i'th
Os 'diff
Ond w
Cwmffv

Byth na
Oddiwr
Ni all d
Duw dy

Gwialen
I roi ma
Gwedi r
Yn y fan

Nid oes
Na bo hi
Nag un g
Nad Duw

Nid oes l
Heb ei go
Nid yw h
Bastardd y

Ni ymryson Duw dros fyth â'i bobol,
Hyfryd gantho fod yn rasol :
Er digio dro fe dry drachefen,
Ond gwella'r bai fe sparia'r wialen.

Nid crys Duw dros fyth yn ddigllon,
Trugarog yw wrth feibion dynion,
Dros ennyd fach enynna ei ddigter,
Dros fyth y pery ferch ei fwynder.

Er i'th bechodau ddigio Duw,
Os 'difarhau, trugarog yw ;
Ond wylo'n athrist trwy'r prydnhawn,
Cwmffwrdd gantho'r bore a gawn.

Byth nac ofna unrhyw drallod,
Oddiwrth Dduw mae hwn yn dyfod :
Ni all dŷn, na diawl, heb gennad
Duw dy Dad, roi trallod arnad.

Gwialen Duw, ryw bryd, yw'r drygddyn,
I roi maethgen i'r gwir blentyn :
Gwedi rhoi i'r plentyn faethgen,
Yn y fan fe laefa'r wialen.

Nid oes un groes, er trymmed yw,
Na bo hi'n dyfod oddiwrth Dduw :
Nag un gosp mewn gwlad a threfi,
Nad Duw ei hun fydd yn ei pheri.

Nid oes blentyn gan Dduw cyfion,
Heb ei gospi â thrallodion :
Nid yw hwn wir Fab i'r drindod,
Bastardd yw, nid mab o briod.

Gweddi'r Cystuddiedig.

A I'N dragywydd Duw y digi?
 Ai'n wastadol y'm cystuddi?
 Duw fy nerth, mae dy drugaredd?
 Duw diddana fi'n y diwedd.

Rwi'n ymguddiad yn fy stafell,
 Rwi'n cau'r drws heb fynd yn neppell;
 Rwi'n alarus yn och'neidio,
 Nes dad-ddigiech, a'm cyfuro.

Rwyfi'n llefain nos a borau,
 Rwyfi'n cablyn ar fy ngliniau,
 Rwyfi'n ceisio cymmorth gennyd,
 Dere weithian, llaesa ngofid.

Rwyfi'n gweiddi'r nos yn irad,
 Rwyfi'n codi nwyllaw attad,
 Mae nau lygad yn hiraethu,
 Am un rhyw-ffordd it fy helpu.

Rwyt ti'n rasol, rwyt ti'n rymmus,
 Rwyt ti'n ddoeth ac yn ddyallus;
 O'th ras a'th rym, o'th ddoeth ragweliad,
 Rho gymmorth im' fy'n gweiddi arnad.

Arglwydd gwynn, mae cymmorth gennyd,
 Rhag pob blinder tost a gofid;
 Rho ryw gymmorth er mwyn Jesu,
 Llaesa'r blinder fy'n fy ngreddfu.

Gorau y gwyddost ti pa fodd,
 Pa ddull, pa bryd, y rhoi dy rodd;
 Dere â chyngor, Arglwydd, dere,
 Y pryd a'r modd y gwelech oreu.

Nid
 Na'r
 Ond
 Am
 Rwy
 Nef,
 Dŷn
 Duw,
 Tydi
 A'i dy
 A'r w
 Duw,
 Ti ddi
 Athrist
 Duw,
 Sydd m
 Ti wra
 Weddi
 Arglwy
 Sydd m
 Gynt di
 At ei D
 Galw at
 Fab afra
 Ti lanhe
 O faith y
 Duw glan
 Oddiwrth
 Ti droist
 I fod iti y
 Duw, tro
 A fu er's

Nid wyfi'n pwyntio, Arglwydd mawr,
Na'r man, na'r modd, na'r dydd, na'r awr;
Ond hir ddisgwyl wrth dy blefer,
Am dy gymmorth ar ryw amfer.

Rwyt ti'n unig yn rheoli,
Nef, a daear, a'r môr, dani,
Dŷn a diawl, a phob creadur,
Duw, rheola boen fy nolur.

Tydi reolaist donnau'r môr,
A'i dymestl wynt, a'i roch, a'i rôr,
A'r whal, a'r llew, a'r lleng gythreuliaid,
Duw, rheola'r penna o'r ffyliaid.

Ti ddiddanaist (Grifft) yn ddiddig
Athrist Dad y plentyn lloerig:
Duw, o'th ras diddana finnu,
Sydd mewn cynddrwg cas ag yntau.

Ti wrandewaist gynt yn fuan,
Weddi daer y wraig o Ganaan;
Arglwydd gwranddo 'ngweddi innau,
Sydd mewn cynddrwg cas a hithau.

Gynt di olwaist Fab afradlon,
At ei Dad ar liniau ei galon:
Galw attad ar ei liniau,
Fab afradus megis yntau.

Ti lanheist gynt Fari Fag'len,
O faith yspryd drwg aflawen:
Duw glanha'r fath bobl aflan,
Oddiwrth ruthrau twyllgar Satan.

Ti droist Saul, o ffiadd gablwr,
I fod iti yn was'naethwr;
Duw, tro eraill i'th was'naethu,
A fu er's dyddiau yn dy gablu.

Gwnaethost gynt i Beder wylo,
A'difarhau, wrth edrych arno :
Rho ar eraill y fath olwg,
Nes repente am eu mawrddrwg.

Tydi wnaethost i Fanaffes,
Wylo'n doft trwy irad gyffes :
Duw, gwna eraill megis yntau,
Wylo, a gado eu troseddau.

Ti dyneraist galon ddiriaid,
Y rhai gwaetha o'r Ninesiaid :
Duw, tynera galed galon,
Y ffeiddia o'r rhai meddwon.

Diolch am Ymwared.

CReaduriaid Duw, a'i holl weithredoedd,
Preswylwyr dae'r, trigolion nefoedd,
Angylion Duw, hiliogaeth Adda,
Cenwch foliant i'r gorucha.

Cenwch fawl a rhowch anrhydedd,
I'm Duw grasol yn ei fawredd,
Cenwch iddo glod yn wastod,
Am fy nhynnu i maes o drallod.

Mewn ing y gelwais ar yr Arglwydd,
Llefais, ac fe'm clybu'n ebrwydd :
Ceisiais, ac fe roddes imi,
Help i'm gwared o'm gofydi.

Y farph a'm temtiodd i, fel Adda,
Twyllodd fi fel ynteu i fwyta :
Tafloodd fi i'r fath ofydi,
Na allai neb ond Crist fy helpu.

Y farph
Y farph
Crist,
Crist,

Pan y
Am fa
Madde
Ac ym
O blith
Clybu
O'r nef
I'm gw

Dyn n
Waredu
Ond Jo
I'm tyr
O clod
Fod m
Molienn
Nes bo
Bleiddia
Teirw c
Gwyr a
A fych

Fy ngel
Ymhob
Ac amc
Ladd a
Duw dd
Duw dd
Duw wr
Tynnodd

Y farph a'm lladdodd i â phechod,
Y farph a'm troes i uffern ifod;
Crïst, â'i yspïyd, a'm hadfywiodd,
Crïst, o uffern, a'm gwaredodd.

Pan y gwaeddais yn fy nhrallod,
Am faddeuant am fy mhechod:
Maddeuodd im', rhoes gymmorth imi,
Ac ymwared o'm gofydi.

O blith y saint a'i holl angylion,
Clybu nghwyn a'm llef hiraethlon:
O'r nef fe helodd angel hyfryd,
I'm gwaredu i maes o'm gofid.

Dŷn nis gall, a dâ nis dichon,
Waredu neb o'r fath drallodion:
Ond Jesu Crïst yw'r unig helpwr,
I'm tynnu'n rhydd o'r fath gyfyngdwr.

O clodforwch bawb yr Jesu,
Fod mor rasol a'm gwaredu:
Moliennwch ef â lleisiau cywrain,
Nes bo'r nef o'i glod yn dadfain.

Bleiddiaid rheibus a'm cylchynodd,
Teirw creulon a'm herlidiodd,
Gwŷr anrasol, gwragedd gwaedlyd,
A fycheddodd am fy mywyd.

Fy ngelynion oedd yn ceisio,
Ymhob dull fy llwyr w'radwyddo:
Ac amcanasant trwy ddichellion,
Ladd a difa f'enaïd gwirion.

Duw ddadguddiodd eu meddyliau,
Duw ddiddymodd eu bwriadau;
Duw wradwyddodd fy ngelynion,
Tynnodd finnau o'm trallodion.

O molianned pawb yr Jesu,
 Fy Nuw grafol, am fy helpu :
 Yr hwn orchfygodd fy ngelynion,
 Ac a'm tynnodd o'm trallodion.

Y Tad a glybu 'ngwaedd iradus,
 Y Mab eiriolodd dros wi'n rymmus,
 A'r Glân yspryd a'm cyfnerthodd ;
 Felly'r Drindod a'm gwaredodd.

Clod bob dydd, bob awr, bob enyd,
 Y fo i'r Tad, a'r Mab, a'r Yspryd ;
 A gogoniant fyth i'r drindod,
 Am fy nhynnu i maes o drallod.

Gweddi Gwraig wrth Esgor.

UNIG helpwr gwŷr a gwragedd,
 Cymmorth grymmus y gwan
 di'mgeledd ;

Nawdd parodol mewn cyfyngdwr,
 Moes im' gymmorth, help a swccwr.

'Rw'i mewn gwewyr, rw'i mewn gwasgfa,
 'Rw'i mewn perygl a chyfyngdra,
 Llaefa ngwewyr, rho im' rydd-did,
 Cwyn fy nghalon, cadw mywyd.

Yn fy mlinder, nid wi'n ceisio,
 Help gan Fair, na nerth gan Juno ;
 Ond dy gymmorth di dy hunan,
 Duw trugarog, wi'n 'i fegian.

Tydi'n unig all fy helpu,
 A'm rhyddhau, a'm dibryderu :
 Cymmorth Arglwydd, cadw f'enaïd,
 Rho im' rydd-did, cadw 'nghrothaid.

Gw

Gwna
 Cadw
 Dwg
 Er m

Felly
 Yn dr
 Ac a
 Am r

O
 Yn av
 Molia

Gwew
 Angar
 Dŷn
 Pan d

Nid c
 Led e
 Pan y
 I'm g

Fe fu
 Dri m
 Nes i
 A'm

O pa
 I'th f
 Am f
 Pan y

Gwna fi'n llawen Fam ar fyrder,
Cadw 'mhlentyn yn ddibryder;
Dwg e'n berffaith im' heb anaf,
Er mwyn Jesu, Dad goruchaf.

Felly mi glodforaf d'enw,
Yn dragywydd, am ein cadw;
Ac a'th folaf nos a dydd,
Am roi imi wregys rhydd.

Diolch am Waredigaeth.

O Boen di drangc, o fraw di drai,
O wasgfa doft er mawrth er mai,
Yn awr yn Awst, Duw, di'm gwaredaist,
Moliant iti 'rhwn a'm helpaist.

Gwewyr, gwafsgfa, a'm dilynodd,
Angau ac uffern a'm cwmpasodd,
Dŷn a dà ni allent helpu,
Pan ddaeth f'Arglwydd i'm gwaredu.

Nid oedd rhyngwi a'r glas angau,
Led edefyn, rwi'n cyfaddeu,
Pan y daethost, Grist, â swccwr,
I'm gwaredu o'm cyfyngdwr.

Fe fu'r angau glas anghynnes,
Dri mis hirion yn fy mynwes;
Nes i ti ei yrru allan,
A'm rhyddhau o'm poen a'm hofan.

O pa ddyled mawr fydd arnaf,
I'th foliannu, Dduw goruchaf,
Am fy achub o byrth angau,
Pan y syrthiais yn ei rwydau.

Diolch dyfal, mawl diddiwedd,
 Gallu, mawrglod, ac anrhydedd,
 A fo'n wastad i'm biachawdwr,
 Am fy nhynnu o'm cyfyngdwr.

Am Angau.

FE ordeiniodd Duw i holl blant dynion,
 O ba raddau bynna y byddon,
 Am eu pechod farw unwaith,
 A chodi o'r bedd i'r barr yr ailwaith.

Nid oes na brenin mawr, na beger,
 Na'r lleia ei barch, na'r mwya ei bwer,
 Na'r call, na'r ffol, na'r gwydych, na'r gwaeth,
 Na symmud fyd, i fyn'd oddiyma.

Fe orfydd gadō'r tai a'r tiroedd,
 Y golud mawr, a'r holl bwrcafoedd,
 A thynnu'n llwyr bob rhai oddiyma,
 I'r bedd, i'r barr, o flaen Jehofah.

Ni cheir aros yma ond amser,
 Er maint o'r grym, a'r nerth, a'r pwer;
 Ni cheir trigo yn dragywydd,
 Ond hafotta dros ddiwedydd.

I ble'r aeth Selyf, a'i holl synwyr?
 I ble'r aeth Samson gryf, a'i filwyr?
 I ble'r aeth Nimrod wych, a Pharo?
 Aeth angau glas â'r cwbl gantho.

I ble'r aeth Herod falch, a Philat?
 Ymhle mae Cai'phas, Archoffeiriad?
 Ymhle mae Ffelics, 'mhle mae Cefar?
 Aeth y rhain i gyd i'r ddaear.

Nid

Nid
 Na
 Na
 Heb

Mae
 Hen
 Gwy
 Cryf

Fe or
 O'r g
 Fe or
 A do

Nid o
 Rhw
 Nid o
 Na r

Y ma
 Ymhe
 Y ma
 A'u t

Y ma
 Oedd
 'Naw
 Ac yn

Y ma
 Y cna
 Y ma
 A thro

Nid o
 Yn y
 A rhy
 Fai yn

Nid oes ar glawr na Monarc Persia,
Na Brenin Groeg, na Phen Affyria,
Na Phompey fawr, na dewrwyd Scipio,
Heb i angau eu cwnwerio.

Mae fel Herod yn distrywio,
Hen ac jeuaingc, heb eu spario,
Gwŷr a gwragedd, meibion, merched,
Cryf a gwan, heb fedru eu harbed.

Fe orfydd myn'd i ffordd yr hollfyd,
O'r gwely gwych i'r bedd lludyld :
Fe orfydd cwmpo dan draed angau,
A dodi'n gwarr dan fin ei gleddau.

Nid oes gwân yn awr, lle gweler,
Rhwyng y brenin mawr a'r beger,
Nid oes ods rhwyng Pab a phobydd,
Na rhwyng marchog a melinydd.

Y mae'r llyffaint yn llettya,
Ymhenglogau'r emprwyr mwya ;
Y mae'r chwilod yn lle eu ffroenau,
A'u tom wedi llenwi eu safnau.

Y mae'r gwan, a'r tlawd, a'r truan,
Oedd yn crynu gynt rhag ofan,
'Nawr yn fengyd ar eu boliau,
Ac yn tramwy dros eu beddau.

Y mae'r pryfed gwedi bwytta,
Y cnawd purwyn am y cynta,
Y mae'r ddaear wedi eu mallu,
A throi hesgyrn oll yn lludu.

Nid oes gwân rhwyng 'sgerbwd marchog,
Yn y bedd mewn cist gyfoethog,
A rhyw 'sgerbwd hen gardottyn,
Fai yn ei fedd heb un edefyn.

Fe wylai dŷn yn hallt, pe gwypen,
Na bae ond deuddydd rhyngtho ac angau;
Pam y chwardda hwn mor siriol,
Lle na fedd un dydd fertenol?

Arglwydd, pam na feddwl dynion,
Am eu dechrau, a'r lle daethon,
Ar modd y mae yn rhaid 'ynt fyned,
Bawb i'r bedd, i borthi'r pryfed.

Anficerwydd Bywyd.

GINT di dreuliaist lawer blwyddyn,
Mewn oferedd bob yn ronyn;
Treulia flwyddyn mewn sancteiddrwydd,
Cyn y'th farner gan yr Arglwydd.

Rhag na chaffech ond y leni,
Treulia hon yn ddeddfol trwyddi;
Pwy fydd yma'r flwyddyn nesa,
Nis gwyr neb, ond Duw gorucha.

Rhag na chaffech hon yn gyfan,
Dechreu heddyw ar ddydd calan;
Fe aiff llawer cyn gwyl Jago,
O flaen Crist, i'r barr, i ympirio.

Pwy aiff gynta i gyfri 'feiau,
Nis gwn i, nis gwyddost tithau:
Yr ammharotta byth ond odid,
Aiff yn flaena i gael ei ferdid.

Byddwn bawb gan hynny 'n barod,
I fyn'd i'n barnu bob diwrnod:
Ar yr awr y b'om ni'n cyfgu,
Y daw'r angau glas i'n cyrchu.

Gwahoddiad

Gwahoddiad i foli Crist.

DOWCH holl feibion Adda, a holl ferched Efa,
Dowch bawb am y cynta i'r cyntedd yn hy;
I roddi i'r gorucha, foliant o'r mwya,
Am roddi'r Mefſia i'n prynu.

Rhown foliant o'r mwya, i Dduw'r Tad yn gynta,
Am roi 'Fab anwyla yn nwylaw Mair,
I gym'ryd ein natur, a'n dyled a'n dolur,
I'n gwared o'n gwaywyr anniwair.

Pa ddiolch, pa daliad, pa fawr-glod, pa gariad,
A rown i'r ucheldad am gariad mor gu?
Pe rhoem ar ein gliniau, yn hwyr ac yn forau,
Fawr foliant yn ddiau fe'i dyly.

Fe gymmerth ein natur, fe'n gwnaeth iddo'n frodyr,
Fe ddygodd ein dolur, gan oddef yn doff,
Fe wnaeth heddwch rhyngom a'i Dad, a ddigiasom,
Fe lwy'r dalodd drosom y fawrgoff.

Yn ddyn fe ddioddefwys, yn Dduw fe orchfygwys,
Yn geidwad fe gadwys ein heneidiau i gyd,
Fe dalodd ein dyled, recyfrodd ein colled,
Ni chawn ni mwy glywed o'n gofid.

Fe anrheithiodd y gelyn, fe figodd ei gobyn,
Fe dynnodd ei gelyn, fe 'nillodd y gôl,
Fe dorrodd ei rwydau. fe ddygodd ei arfau,
Fe roes iddo glwysau oedd farwol.

(grwydd,

Rhag melldith yr Arglwydd, a'i ddirangc lidiow-
Rhag brad a dwrngasrwydd y digafog wr,
Rhag angau tragwyddol, a phoenau uffernol,
Fe'n cadwodd ein grafol jachawdwr.

Fe'n

Fe'n gwnaeth ni blant dynion, yn ferched, yn
feibion,

I'w Dad yn 'tiseddion o'r 'tiseddiaeth fry,
I fyw yn dreiwmpnant, mewn nefol ogoniant,
Er mawrglod a moliant i'r Jesu.

A chyd â'r angylion, i ganu'r carolion,
Pan ganed Duw cyfion a'n ceidwad cu,
Rhown iddo ogoniant, mewn heddwch a llwyddiant,
Sef pob rhai a gredant i'r Jesu.

Ac fel y gwŷn doethion, rhowu iddo anrhegion,
Ar liniau y galon, a'r genau ar goedd ;
Sef, gwir edifeirwch, a ffydd trwy ddiddanwch,
A diolch am heddwch ei bobloedd.

Mae achos cyfreithlon, i bawb godi ei galon,
I foli'r oen tirion, os 'styriwn ein lles,
Fe gadwodd ein bywyd, fe'n tynnodd o'n gofid
Fe'n rhwystrodd i'r danllyd boeth ffwrnes.

Cwnnwch eich calon, cymmerwch eich digon,
Gwachelwch ormoddion, mae meddwi yn gas :
Na cheifiwch lawenydd, mewn diod a bwydydd,
Ond yn eich achubydd gwych addas.

Gwahoddwch y tlodion, a'r clwyfus, a'r cleision,
A'r gweiniaid, a'r gweddwon, i gael rham o'ch
gwledd ;

O barch i'r Mefsiās, a'n dwg ni i'w deyrnas,
I gadw hir Gristmas heb ddiwedd.

Cyd-dramwy i'r temlau, cyd-ganu pŕ salmau,
Ymddiddan am wyrthiau, a doniau Duw'r gair,
A ddylem yn flyfig, ar wyliau nadolig,
A'u cadw'n barchedig heb anair.

Sanctaidd yw'n ceidwad, a sanctaidd ei emddygiad,
 A'i fywyd a'i fwriad wrth farw,
 A sanctaidd ei wyliau, a sanctaidd a ddyleu,
 Pob rhai honom ninnau eu cadw.

Nag ewch i'r tafarnau, a'r aflan stywdeiau,
 I lorian y gwyliau, mae'n gwilydd y gwaith;
 Amharchu Duw'n prynwr, bodloni'n gwrthnebw'r,
 Mae'r cyfryw, â'u dwndwr diffaith.

Ymaith â'r cardiau, a'r dwndwr, a'r disiau,
 A'r gloddest a'r gwleddau, 'bair Grifion yn glaf;
 A'r meddwod a'r tyngu, sy'n nyrdde ac anafu,
 Nadolig Duw Jezu anwylaf.

Cymmerwch y falmau, a'r 'fengyl wen olau,
 Yn lle y pâ'r cardiau, os gwyrda ych heb ddig;
 Ffithiach i Grifion, nâ'r pâ'r cardiau brithion,
 Yw'r 'fengyl wen dirion 'nadolig.

Wrth eistedd i'mdwymo, rhowch hen chwedlau
 heibio,

Dechreuwch ymnesno am rylant y byd,
 A'n cwdwm yn Adda, a'n colled o'r mwya,
 A'n codiad yn ail Adda hyfryd.

Chwedleuwch am Adda, a'i drefon a'i draha,
 A'r penyd a'r poensa ddwg ef ar ein pen,
 Chwedleuwch am Jezu, na allai'n gwaredu,
 Nes gorfod ein prynu ar grogpren.

Hynny bair ini, i wel'd ein gofydi,
 A dyall ein didri, ond adrodd ein cas,
 A bod yn ddiolchgar, i Dduw am ei ffafar,
 I'n gwared o garchar mor atgas.

Hynny

Hynny bair befyd, yn ol gwel'd ein gofid,
 In' ddyfod yn esgud, i'n hysgafnhau,
 O'n blinder a'n gofid, at brynwr yr hollfyd,
 A chadw yn hyfryd ei wyliau.

A chanfod yn eglur, fod cwmffwrdd a chysur,
 I ni ac i'n brodyr, oddiwrth Grist, ein brawd;
 A phardwn a heddwch, a nefol ddiddanwch,
 Ac ymwared o'n d'ryswch a'n hanffawd.

Gan hynny ymfiriwch, a gwir orfoleddwch,
 A neidiwch, a molwch eich prynwr mawr;
 Cenwch glod iddo, a churwch eich dwylo,
 Ac ymhyfrydwch ynddo yn ddirfawr.

Rhowch foliant rhagorol, i'r yspryd sancteiddiol,
 Sy'n dangos i'r bobol o'r Bibl yn rhad,
 Fod pardwn ac iechyd, a heddwch a bywyd,
 I'w gael yn ein hyfryd Geidwad.

D I W E D D.

fur,
awd;
ch,

ch,
r;
lo,

eiddiol,

vyd,